

ВОЛОНТЕР

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ЈАВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

БРОЈ 4 ГОД II

ЗЕМУН МАРТ 2005.

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Пролеће за нови почетак у Земуну

НАШ ГОСТ: Слободан Лаловић, министар за рад запошљавање и социјалну политику

Подршка локалним моделима

Страна 4-5

Актуелно: насиље међу малолетницима

Земунски пројекти нуде решење

Страна 3

Тема: Социјална давања

Све за војне инвалиде

Страна 6-7

Представљамо:

Диспанзер за ментално здравље

страница 8-9

Представљамо:

Црвени крст пружа руку

Страна 6-7

Најзначајнији догађај протеклог месеца са становишта „Волонтера“ свакако је одлука градских власти да за наставак седам пројеката реформи социјалне политике у Земуну издвоји преко девет милиона динара. Иако општинска власт у свом, исто тако од града Београда добијеном 290 милиона тешком буџету није планирала за ову намену ни један динар, може се рећи да је локална самоуправа направила онај толико жељени и важан први корак у промени односа према иницијативама и улози грађана у бављењу јавним пословима. Овај догађај потврђује и чињеницу, ма колико се она не допадала многим земунцима, да је седиште наше локалне самоуправе у Београду, да је уствари Београд наша општина, а да је општинска управа само испостава, или некаква месна заједница Београда.

Тужна је чињеница да у општинском буџету ставка „изгубљени судски спорови и пенали“ износи чак десет милиона динара. Ех, да није било тих, благо речено, брљотина, можда би социјални фонд могао бити за пар милиона већи, а боље би могли да прођу и култура и спорт, на пример.

Други значајан догађај јесте свако сензибилисање јавности за проблем малолетничког насиља које је после бројних инцидента довело и до смрти једног средњошколца. Без обзира на разлике у мишљењима поводом „молитвене шетње“ и „полицијског часа“, најзначајније је то што се о овој теми ипак јавно разговара, што се нуде различита решења, а резултат би морао да буде коначно прелазак са речи, на дела, са „неверице и шока“ на планиране и дугорочне активности у којима партнерски морају да учествују сви – од младих и њихових родитеља, наставника, стручних установа, локалне самоуправе, до полиције. Земунци који су неоправдано понели срамни печат „Земунског клана“ захваљујући пројектима реформи социјалне политике овог пута могу Београду, а и целој Србији да понуде позитивне моделе доказане у пракси – пројекте који се баве проблемима одрастања младих и управо им помажу да се одбране од увозних модела масфије и њених разноврсних кланова.

Оно што је протеклих недеља ангажовало нашу пажњу и време јесте посао на изради Стратешког плана у области социјалне политике Земуна до 2010. године. Одлагање његовог усвајања за неколико недеља или чак месеци је мање важно од његовог значаја и резултата које треба да оствари у другој половини прве деценије века. Омогућавање што ширем кругу стручњака да дају своје мишљење и допринос, уз озбиљну јавну дискусију у свим партнерским срединама, јесте незаобилазан пут ка усвајању документа што значи и преузимање права, обавеза и одговорности на овом послу. Будући да се ради о очекивањима грађана да им коначно буде боље, и да неко заиста ради за њих, од овог подухвата нема узмицања. Стратешки план до 2010. је основ Плана до 2020. године и нећемо га усвајати једино ако неко жели да нам за петнаест година буде исто као данас. Или још горе.

ДС.

Седница Општинског координационог одбора

Стратешко одлагање

На 31. седници Општинског координационог одбора за социјалну политику Земуна одржаној 1. априла, прихваћена је иницијатива де се министру просвете и спорта у Влади Републике Србије Слободану Вуксановићу и секретару за образовање Скупштине града Београда Владимиру Тодићу упутити писмо у којем се позивају да се упознају са пројектима који се реализују у Земуну, а који се односе на рад са ђацима у основним школама. После учесталих појава насиља међу малолетницима, прави је моменат да се афирмишу програми који се са успехом реализују у десетак земунских школа, поручено је овом приликом.

Осим финалне верзије евалуационог извештаја усвојена је информација о активностима на продужењу финансирања седам пројеката који су подржани у Скупштини града Београда.

Посебна пажња је посвећена раду на Стратешком плану до 2010. године. Првобитно планиран рок за усвајање овог документа на седници Скупштине општине крајем марта показао се као неостварив из више процедуралних разлога, па је овај чин одложен за једну од наредних седница до краја јуна. Прихваћена је иницијатива да се у рад на његовој изради укључе и стручњаци ангажовани од председника општине, да би текст нацрта за јавну дискусију био што квалитетнији.

ВЕСТИ

Приоритет у Ужицу Консултације са грађанима

Ужички Општински координациони одбор за социјалну политику своје активности током месеца марта је усмерио ка реализацији широко постављеног консултативног процеса у изради Стратешког плана за социјалну политику. Поред бројних састанака који су одржани са запосленима у ресорним институцијама, спроведене су анкете међу младима, старима, незапосленима, реализован рад са фокус групама, обављени разговори са представницима привреде. Тиме је испоштован дефинисани принцип отворености и транспарентности у процесу израде, који ће омогућити да се поставе реални циљеви, чијом ће се реализацијом омогућити задовољење приоритетних потреба грађана.

Пројекти који су у току налазе се у завршној фази реализације, па пројектни тимови интензивно раде на успостављању модела који ће обезбедити њихову одрживост. С обзиром да је општина Ужице буџетом за 2005. годину одобрила минимални износ од једног милиона динара за финансирање пројеката, на члановима ОКОСП је да разраде механизме за прибављање средстава, како од других донатора тако и из локалних извора.

Оно што се сматра успехом је свакако увид у неопходност стратешког приступа решавању социјалних проблема кроз партнерски рад у коме морају, увек за корак даље од својих могућности, учествовати сви: и општинска власт, и ресорне институције и невладине организације и наравно сами грађани.

Б.Ј.

Премијера представе Одлука је моја - то је прави корак

Круна вишемесечног рада у пројекту подршке деци из једнородитељских породица, који се реализовао у партнерству НВО „Самохране мајке“ и ОШ „Раде Кончар“, била је премијера позоришне представе под симболичним називом „Одлука је моја“. У четвртак 7. априла, на сцени позоришта лутака „Пинокио“, пред препуном салом, играна је представа по тексту Слободанке Крстић у режији младог глумца Дејана Петовића, у којој су сви глумци били ученици старијих разреда ОШ „Раде Кончар“. Играјући улоге из сурове стварности која их окружује, насиља, изазова дроге и алкохола, неразумевања старијих и опасних модела који им се намећу, ова деца су направила леп и квалитетан искорак. Како у сопственом одрастању, тако и у пракси наших образовних институција које се свакодневно сударају са проблемима насиља међу малолетницима и траже начине за њихово решавање.

Земунски пројекти Наставак финансирања

Седам земунских пројеката социјалне политике који су током прошле године реализовани из енглеске донације, добили су позитивну оцену градског савета за привреду и финансије и за наставак њиховог рада, до краја ове календарске године из буџета града Београда биће издвојено око 9 милиона динара. Наставак финансирања је одобрен пројектима НВО „Дуга“, НВО „Самохране мајке“, Дечијем ромском обданишту „Оаза“, и пројектима који се реализују у општини Сурчин - НВО „Ластавица“, НВО „Мост“ у Бољевцима и пројекат који Месна заједница Добановци реализује за мештане Грмовца. У току је обавезна процедура кроз градске органе и институције, али се већ сад може рећи да је то значајно признање учесницима свих пројеката и потврда да њихов труд није био узалудан.

Прикупљање средстава Хуманитарни концерти

У жељи да после стране донације, осим буџета Града Београда, и сам остварује приход за подршку програмима реформе социјалне политике Општински координациони одбор за социјалну политику у сарадњи са општинском Земун организоваће хуманитарне концерте. Први концерт на којем ће се приход од улазница користити у социјалним програмима, биће концерт групе „Легенде“. У оквиру шире манифестације „Дани Београда“ овај концерт ће бити одржан у понедељак 18. априла у Сали Дома ваздухопловства у Земуну, са почетком у 20 часова. Други концерт, такође у Сали Дома ваздухопловства, чији спонзор ће бити „Телеком Србија“, одржаће Јован и Нада Колунџија 10. маја.

Очекује се да ови концерти, са присуством земунских привредника, представника јавног и културног живота, осим оствареног прихода афирмише и потребу веће заинтересованости целог друштва и локалне заједнице за бројне социјалне потребе становника Земуна.

Радионице Управљање финансијама

Како се може доћи до начина обрачуна цене коштања одређених услуга и цена стручног рада у области социјалне политике, сазнаће учесници радионице „Управљање општинским финансијама“ која се одржава у Канцеларији Пројекта у Косовској 9 у понедељак 11. априла. Радионицу води Виктор Гиосан, међународни експерт за финансије, а она се одржава у оквиру пројекта изградње и јачања партнерства државе и цивилног друштва у циљу смањења сиромаштва и социјалне искључености у Србији.

АКТУЕЛНО: НАСИЉЕ МЕЂУ

На седници Општинског координационог одбора за социјалну политику одржаној 1. априла, усвојен је предлог да се поводом учесталих догађаја насиља међу малолетницима Министарство просвете упозна са радом неколико земунских НВО и јавних установа које се баве овом проблематиком. У писму се каже:

- Већ читаву деценију и по смо сведоци разних облика насиља међу младима. Није први пут да неко изгуби живот као што се то десило недавно у Београду. Чини нам се да овог пута ипак постоји већа заинтересованост јавности и институција да се решавању тог друштвеног проблема приступи са много више одлучности. Сви знамо да идеје о полицијском часу и молитвена шетња представљају само један, пре свега емотивни гест у моменту када је требало показати намеру да се проблем решава. И као такав гест, он заслужује похвалу, јер, ако ништа друго, бар је отворио разговор и могућност да се трага за решењима.

Подржавамо све иницијативе које су Вам стизале протеклих дана јер доприносе отварању дијалога и приступању изради Стратегије за младе. Надамо се да оно што је учињено протеклих недеља пре свега у јавном отварању проблема неће бити и једино.

Због тога Вам се обраћамо са жељом да Вас обавестимо о нашим активностима за које смо уверени да могу послужити као добри модели, проверени у пракси, за решавање проблема понашања младих.

У оквиру Пројекта Реформи социјалне политике који се реализује већ годину дана у четири пилот општине у Србији (Земун, Бор, Краљево и Ужице) из донације Британске владе, у Земуну се неколико пројеката бавило управо младима у основним и средњим школама. Проблеми које они имају у учењу,

АНКЕТА АНКЕТА

Шта мислите о иницијативи Министарства просвете и спорта о мерама за спречавање насиља у и око школа забраном кретања малолетника у ноћним сатима, без пратње одраслих.

Сава Јерковић, директор Земунске гимназије Ваншколске активности

- Подржавам иницијативу Министарства на смањењу ризика од насиља и повећању личне безбедности ученика. Како постајемо део Запада,

сматрам да би требало да дамо свој допринос и на овом плану, користећи се њиховим искуствима и стандардима. Наша гимназија је добила и патролу СУП-а која обилази двориште за време одмора и у међусменама. Такође је и наш наставни кадар ангажован на пољу ваншколских активности, где у различитим секцијама и програмима у оквиру пројеката за које смо добили донације анимирамо ђаке и усмеравамо њихову пажњу на коришћење њихових креативних потенцијала. Поред спортских имамо и планинарску секцију, а управо је у току пројекат превенције наркоманије који финансира влада Краљевине Норвешке.

Душица Радишић, НВО „Самохране мајке“ Партнерство је лек

- Иницијатива Министарства не би требало да буде сама себи циљ. Неопходна је координирана акција свих субјеката друштва. Због тога је потребно што више развијати партнерске односе у локалној заједници у којој свако мора дати свој допринос у решавању овог озбиљног проблема и спречавању његове даље ескалације. У протеклом периоду проблеми друштва су се нагомилали, али не смемо

НАСИЉЕ МЕЂУ ОМЛАДИНОМ УЗБУРКАЛО ЈАВНОСТ

Позив министру просвете Слободану Вуксановићу

Земун има решења која су потврђена у пракси

одрастању у отежаним социјалним условима
ВОЛОНТЕРИ ЧЕКАЈУ ПРИЛИКУ ДА СЕ ДОКАЖУ

(сиромаштво, једночлане породице) несредно утичу и на њихово понашање. Неколико пројекта који су реализовани у Земуну управо су се бавили превенцијом злоупотребе дрога, интеграцијом деце из непотпуних породица и помоћи ђака и студентата волонтера најмлађима да превазиђу проблеме које имају са учењем и понашањем. Реализатори ових програма су НВО „Дуга“, „Самохране мајке“, „Наш свет“, „Хуманост“,

Зухра Славковић, директор ОШ „Р. Кончар“
Немар родитеља

- Сама наредба о спречавању кретања малолетних лица у ноћним сатима без пратње одраслих неће много помоћи уколико се ове категорије не анимирају квалитетним садржајима примереним њиховом узрасту и потребама. Недавну шетњу ученика средњих школа, схватила сам само као скретање пажње јавности на постојање великог проблема. Ми просветни радници са збо-

ном прихватамо овакве скупове, јер су велики ризици да се на њима нешто непланирано догоди. Породица је стуб свега и родитељи морају у сваком тренутку да знају где им је дете. Међутим, наша искуства говоре да они, у не малом броју случајева, нису заинтересовани. Дотађа се да по години дана не дођу у школу и интересују се за своје деце, а њихов одзив је слаб и на предавањима које за њих организујемо.

Јелена Гашић, директор НВО „Наш свет“

Недостају клубови

- Рестриктивним мерама се не решавају проблеми младих, јер изазивају контра ефекат. Требамо би приоритетно развијати свест и код младих и код грађана о постојању закона о малолетним лицима,

„Координата“ у сарадњи са 10 основних и једном средњом школом. Програмима је обухваћено неколико стотина основача, а резултати су очигледни – квантитативно се могу изразити резултати у смањењу броја изостанака, туча, полицијских интервенција, или побољшању успеха ученика. У оквиру пројеката реализоване су и две позоришне представе, које су припремили сами ученици са својим наставницима или волонтерима из НВО. У овим активностима, осим са школама, остварена је партнерска сарадња са институцијама – Диспансером за ментално здравље и Саветовалиштем за децу и омладину, са Центром за социјални рад, одељењем МУП, уз сарадњу и подршку локалне самоуправе.

О свему овоме, о потребама и могућностима, желимо детаљно да упознамо Вас лично и Ваше сараднике. Уверени смо да је то прави пут, а да он захтева свакодневни рад са младима којима је потребна подршка, разумевање и истицање позитивних модела понашања, каже се на крају овог писма.

Изражена је и нада да ће министар ово обраћање прихватити као једну од добрих амерних иницијатива и изражено очекивање скорих састанака и заједничких активности.

Проф. др. Слободанка Гашић Павишић, руководилац пројекта НВО „Дуга“

Норвежанци за пример

- Мере Министарства су бесмислене. Оне се баве последицама, а не узроком. Никакве протестне шетње не доприносе буђењу свести против насиља. Оне само доводе у центар пажње почиоце насиља. Требамо би ограничити рад кафеја, а омладини понудити другачије садржаје. Локална заједница, град и Република су пропустили да деши и омладини обезбеде конструктивне садржаје који би били бесплатни. Обавеза друштва у целини је да понуди места за окупљање која нису комерцијална, као и да ради на дуготрајним превентивним програмима против насиља на релацији школа-родитељи-локална заједница. Овакав модел је већ примењен у Норвешкој и дао је изванредне резултате, а сада га примењују и у осталим земљама. Сигурно је да је један од начина да се креативно употреби време омладине њихово ангажовање у волонтерским клубовима.

С. А.

Јавни позив министру просвете и спорта

Потребна нам је Стратегија за младе

Поводом све учесталијег насиља међу омладином и последњих жртава на улицама Београда, министру за просвету Др Слободану Вуксановићу упућен је молба и позив да приступи изради националне стратегије за младе.

Отворено писмо су министру упутили Коалиција младих Србије коју чине Грађанске иницијативе, Студентска унија Србије, ЈАЗАС, Омладински информативни центар, Извиђачи Србије, Млади истраживачи, Омладински савет Војводине и Омладински савет Србије, затим Комитет правника за људска права – УИСОМ, Регионални центар за приговор за региону Војводине – Нови Сад, Центар за регионализам – Нови Сад, Балкан ИДЕА Нови Сад и Грађански пакт за Југоисточну Европу. Пре свега они се не слажу за предложеним мерама полицијског часа за малолетнике јер немају поверења у полицију за коју кажу да често брутално поступа и да неће разиштовати невине од криваца. Подсећају министра на стотине хиљада младих и образованих који су у протеклих 15 година побегли из ове земље, и незаинтересованост друштва које нема визију и стратегију, за проблеме младих. „У предизборним истуљанима политичких првака ретко ћете чути обраћања младима. Вероватно се прагматично воде чињеницом да смо најстарије друштво у Европи па се боре само за већинске гласове. У горем се тренутку нисте могли прихватити тако важне и одговорне дужности. Не сумњамо у ваше добре намере. Али, добре намере не могу бити аргумент у корист радикалних решења.“ каже се у овом обраћању.

Потписници отвореног писма питају кољико се поштује важећа забрана точења алкохолних пића малолетницима, колике се казне изричу хулиганима са фрубалских трибина, како судови квалификују, кад њих пет шуптирају једног младца у главу.

„Овоме забраном само шаљете поруку младима и то онима до 18 година, да су сами криви за све што име се дешава, јер рестрикције и казне постоје само за њих“ каже се у наставку и подсећа да таква мера постоји у више земаља (на пример Хрватској), али да се углавном не примењује. Исто тако истина је и да те земље имају националне стратегије за младе које су се показале као једина права основа за бављење младима у држави. Србија такву стратегију нема.

„Добите и седите међу младе и оне који се животом младих професионално баве да кроз дијалог заједничким напором дођемо до националне стратегије за младе Србије. Младима сте више одговорни него јавности, млади су ваш ресурс. Јавност нека могу да задовоље и радикална и брза решења. Младе – само стварне могућности да у овој земљи граде будућност. Ово друго је сигурно тежи задатак, али то је Ваш посао.“, каже се на крају овог јавног обраћања.

НАШ ГОСТ: СЛОБОДАН ЛАЛОВИЋ, РЕПУБЛИЧКИ МИНИСТАР ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ

Развијање локалних модела треба да уђе у званични систем социјалне заштите

• После деценија либералног односа према социјалној политици, која се ослањала углавном на хуманитарну помоћ, последњих неколико година се овој области посвећује све већа пажња.

Верујем да је за један такав озбиљан приступ социјалној политици било потребно постати свестан чињенице да само озбиљним реформама система социјалне заштите можемо, на првом месту, побољшати ефикасност рада социјалних установа, а онда и одговорити стандардима Европске Уније и испоштовати усвојене међународне и домаће законске регулативе. Министарство рада чврсто је решено да у предстојећем периоду усмери пажњу на реорганизовање делова система социјалне заштите који би довели до позитивних промена када је у питању испуњење конкретних потреба грађана Србије.

Реформе се тренутно спроводе на више „колосека“. Говорим пре свега о трансформацији институција и побољшању стандарда рада у центрима за социјални рад, развијању интегралне социјалне заштите на локалном нивоу, развоју алтернативних облика смештаја корисника центара, затим побољшању мера заштите од злостављања и занемаривања, подршци „малим“ пројектима невладиног и приватног сектора у овој области као и спровођењу реформских идеја кроз Фонд за социјалне иновације.

У овом тренутку ради се и на умрежавању центара, што је јако битно због бољег прегледа потреба грађана. Оно што би било важно рећи је и то да се кренуло и са формирањем општинских координационих одбора за социјалну политику на локалном нивоу, што је заправо и суштина Пројекта реформе социјалне политике, као и то да је основна идеја свих ових реформи брже и ефикасније задовољење потреба грађана систематским а не једнократним решењима.

• Развојни програм Пројекта реформе социјалне политике у четири пилот општине, Земуну, Бору, Краљеви и Ужицу, после четири године завршава своју прву фазу финансирању од међународне донације. Како се у Вашем министарству оцењују оваква искуства?

Пројекат реформе социјалне политике и искуство које смо одатле стекли сматрам изузетно значајним за развијање модела интегрисане социјалне заштите на локалном нивоу који ће онда, као модел, ући и у „званичан“ систем социјалне заштите.

Овај је пројекат битан и у једном другом смислу. Он је учинио значајан помак ка достизању свих оних циљева које је Министарство рада поставило и себи, а то су пре свега јачање партнерства државе и цивилног друштва и децентрализација система социјалне политике у области образовања, здравства, запошљавања и социјалне заштите у циљу смањења сиромаштва и социјалне искључености у Србији.

• ПАРТНЕРСТВО ДРЖАВЕ НА НИВОУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, ЈАВНИХ ИНСТИТУЦИЈА И НЕВЛАДИНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЈЕ СВЕТО ТРОЈСТВО РЕФОРМИ У ОВОЈ ОБЛАСТИ. ГРАД БЕОГРАД ЈЕ ИЗ СВОГ БУЏЕТА ПОДРЖАО СЕДАМ ПРОЈЕКТА КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У ОПШТИНИ ЗЕМУН, А ВИШЕ ОКОЛНИХ ОПШТИНА ЈЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНО ЗА ОВАЈ НАЧИН РАДА. ЈЕДАН ЗЕМУНСКИ ПРОЈЕКАТ ЈЕ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ФИНАНСИРАН ИЗ БУЏЕТА ФОНДА ЗА ИНОВАЦИЈЕ. ДА ЛИ СЕ ПЛАНИРА ПОСЕБНА СТАВКА У БУЏЕТИМА ОПШТИНА ЗА ОВУ ВРСТУ РАДА У СОЦИЈАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ?

Децентрализација услуга социјалне заштите и финансијских токова представља једну од најважнијих ставки за успешно реформисање система социјалне заштите. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике је фокусирано на стимулисање локалних заједница да, у блиској сарадњи са свим релевантним службама, решавају проблеме на нивоу општине како би благовремено и ефикасно пружиле услуге из области социјалне заштите локалном становништву.

Једна од првих ствари које је ово министарство урадило су измене и допуне Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана који је донет јула 2004. године. Тада је допуњен члан 112 Закона којим је утврђена обавеза свих нивоа власти, дакле и општине, да у свом буџету обезбеде средства са којима ће учествовати у финансирању програма унапређења социјалне заштите на свом подручју.

Ту је и Фонд за социјалне иновације, програм Министарства рада, осмишљен тако да пружи подршку локалној самоуправи у

реформи ове области. Фонд за социјалне иновације има за циљ да подржи алтернативне облике пружања услуга социјалне заштите на нивоу општине и региона. Тако „прове-рени“, најбољи примери из праксе касније могу да постану и део система.

• ЦЕНТРИ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СУ ЧЕСТО НЕМОЋНИ ПРЕД РАЗНОВРСНИМ ЗАХТЕВИМА КОЈЕ НАМЕЋЕ ПРАКСА. БРОЈ СОЦИЈАЛНИХ РАДНИКА КОЈИ ТРЕБА ДА СЕ БАВЕ ОТКРИВАЊЕМ И ЕВИДЕНТИРАЊЕМ РАЗНОВРСНИХ СОЦИЈАЛНИХ ПРОБЛЕМА ЈЕ НЕСРАЗМЕРНО МАЛИ У ОДНОСУ НА ПОТРЕБЕ. ДА ЛИ СЕ ПЛАНИРАЈУ ПРОМЕНЕ У РАДУ ОВЕ ЗНАЧАЈНЕ?

Центри за социјални рад су једна специфична установа у систему социјалне заштите и тачно је да се сусрећу са бројним изазовима. Оно што је битно да се зна када се говори о центрима за социјални рад је да су њима поверени послови државне управе и у домену социјалне али и породично-правне заштите. То се пре свега односи на решавање конкретних проблема грађана, али и на

пружање саветодавне помоћи и подршке у обе ове области. Поред тога, органи локалне самоуправе поверавају овој установи и активности које су усмерене на заштиту сиромашних грађана. Тако се субвенције за трошкове становања, субвенције за струју, подела хуманитарне помоћи решавају управо преко центара за социјални рад. Дакле ове установе обављају један широки спектар послова и свакако се у својој свакодневној пракси сусрећу са многобројним изазовима. Чињеница је, и то је битно рећи, да овако осетљива и разноврсна делатност свакако захтева кадровско појачање, пре свега едукацију стручних радника, и промене у самој организацији рада установе да би се могло што ефикасније одговорити свим постављеним захтевима. Министарство већ две године ради на пројекту «Стандарди и организација у центрима за социјални рад» чији је главни циљ управо подизање стандарда рада и осавремењивање центара за социјални рад, који ће онда моћи успешније да одговоре свим потребама грађана.

• У ПРОШЛОЈ, 2004. ГОДИНИ У ЗЕМУНСКОЈ ОПШТИНИ ЈЕ НА ИМЕ РАЗНИХ НАДОКНАДА ВОЈНИМ ИНВАЛИДИМА И ПОРОДИЦАМА ИЗ РЕПУБЛИЧКОГ БУЏЕТА ИСПЛАЋЕНО ПРЕКО 260 МИЛИОНА ДИНАРА ЗА ПРЕКО ДВЕ ХИЉАДЕ ОВАКВИХ ПОРОДИЦА. МЕЂУ ЊИМА ЈЕ И ВЕЛИКИ БРОЈ ЛИЦА КОЈА ИМАЈУ ИЗБЕГЛИЧКИ СТАТУС. ДА ЛИ СЕ ПРИПРЕМА ЗАКОН ПО КОЈЕМ БИ ОНИ СВОЈА ПРАВА ИЗ ОВЕ ОБЛАСТИ МОГЛИ ДА ОСТВАРУЈУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ?

РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ И СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ

Остваривање и исплата права из области борачко-инвалидске заштите избеглим и прогнаним лицима није везана само за њихов статус, већ пре свега за датум рањавања односно погибије неког лица. По важећим законским одредбама сва избегла лица која су повређена (односно погинула-за породице) до 19. маја 1992. године остварују права по прописима Србије, а после 19. маја 1992. године у Републици Српској.

Осим тога, још увек постоји око 1.500 избеглих лица којима се исплата врши као вид хуманитарне помоћи за време избеглиштва. Та је исплата успостављена од стране савезних органа током 90-их година (а ради се о старијим лицима који су права остварили по основу учешћа у Другом светском рату) без доношења решења од стране органа Републике Србије. Њихов правни статус биће разрешен новим законом.

Овом приликом треба да се каже и то да у Републици Српској постоји закон о борачко-инвалидској заштити, по коме су борцима, ратним војним инвалидима и члановима њихових породица призната права на инвалидска примања и друге надлежности, право на стан, здравствена заштита, ортопедска помагала и друга права.

Због тога нема потребе да се у Србији доноси посебан пропис којим би се избеглим лицима омогућило да остваре права из области борачко-инвалидске заштите, с обзиром на то да они своја права могу да остваре по садашњим прописима Републике Српске, односно Републике Србије, зависно од испуњења законских услова.

- ЈОШ УВЕК СУ НА СНАЗИ УРЕДБЕ ВЛАДЕ СРБИЈЕ ИЗ 1992 – 1994. ГОДИНЕ О ДОПУНСКИМ НАДОКНАДАМА БОРЦИМА И ВОЈНИМ ИНВАЛИДИМА, ИАКО СУ У МЕЂУВРЕМЕНУ ПРИМАЊА РЕГУЛИСАНА ЗАКОНИМА. ДА ЛИ ТУ ПОСТОЈЕ УНУТРАШЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ РЕЗЕРВЕ?

Уредбе Владе Републике Србије из периода 1992-1994. год. још увек су на снази и на основу њих се врши исплата примања бораца, војних и шивилних инвалида рата и чланова њихових породица (исплата тзв. допунске личне инвалиднине; допунске породичне ивналиднине и месечног новчаног примања за незапосленост ратним војним инвалидима од V до X групе инвалидитета).

Доношењем новог закона у овој области, чије се усвајање очекује током 2005. године, планирано је да се ове уредбе укину и да се истовремено укине и исплата права која су призната овим уредбама. По прорачунима финансијска уштеда би на годишњем нивоу износила око 1 милијарду динара.

Истовремено, као компензација за укидање допунске инвалиднине која је призната уредбом предвиђено да се у новом закону остави систем усклађивања инвалидских примања са растом просечне нето зараде, што представља изузетак од система који је прихваћен у ПИО да се примања усклађују са кретањем бруто зараде и трошкова живота. То значи да ће на дужи рок инвалидска примања војних инвалида и корисника породичне инвалиднине много брже расти, него да је прихваћен систем усклађивања као у ПИО, што ће у релативно кратком року надоместити укидање допунске инвалиднине предвиђене уредбом.

- ЧЕСТО СЕ ИСТИЧЕ ДА ЈЕ ЈЕДАН ОД УСЛОВА РЕФОРМЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА, ПРЕНОШЕЊЕ МНОГИХ НАДЛЕЖНОСТИ НА ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ. ОД ЧЕГА ЗАВИСИ БРЗИНА ОВИХ ПРОМЕНА И КАДА СЕ МОГУ ОЧЕКИВАТИ ПРВИ КОНКРЕТНИ КОРАЦИ?

Основ ефикасне социјалне заштите грађана је свакако стварање амбијента у коме локалне самоуправе могу саме да раде. С друге стране веома је важна иницијатива самих локалних самоуправа у сагледавању потреба својих грађана и проналажењу начина да их на адекватан начин испуне. Процес децентрализације је већ започет, а брзина промена у сис-

Деценијама смо одлагали здраво запошљавање

- ТРАНЗИЦИЈА И РЕСТРУКТУИРАЊЕ ПРИВРЕДЕ ЋЕ ТЕК ПРОУЗРОКОВАТИ ПОГОРШАВАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ СИТУАЦИЈЕ, ПРЕ СВЕГА ЗБОГ ПОВЕЋАЊА БРОЈА НЕЗАПОСЛЕНИХ.

Процес транзиције и реструктурирања ће у наредном периоду од две до три године бити убрзан и следи реструктурирање оног дела привреде који је до сад био у лошем стању. Оно што је до сад рађено у приватизацији су била углавном добра предузећа, али је и у њима по правилу свака приватизација била праћена вишком радника. У наставку се санира лошији део српске привреде. Можемо очекивати јак удар. Не смемо то избегавати. Стало су били некакви разлози, политички, национални. Ако будемо избегавали, биће нам само још горе. Мора се изградити нова привреда која ће раднике запошљавати на здравим основама стварних потреба и могућности, а то је избегавано деценијама. То је тежак али неизбежан процес. Ми ћемо пратити десетак предузећа која траже социјалне програме. Имамо обавезу и према јавним предузећима. Коначно и дефинитивно нема одлагања. Ако говоримо о бројевима, процена је да се ради о око 50.000 људи којима треба да помогнемо кроз социјални програм. Сад имамо око 5 милијарди, а са очекиваним ребалансом до јула, до краја године ћемо потрошити 8-9 милијарди за социјалне програме.

На макро плану сада имамо политичке услове које испуњавамо за дуго очековану Студију о изводљивости за улазак у ЕУ. То је светло на крају тунела, као јасна поорука инвеститорима у свету и и Европи. Подстицај за инвестирање је и закључење уговора о стабилизацији који се предвиђа за почетак наредне године. Оно што је највећи посао јесте промена свести код наших људи. То је један круцијални проблем и ту не помажу паре. Живели смо пола века у систему у коме само треба да се запослиш, да будеш послушан и нема о чему да бринеш, цео живот радиш. Највећа промена која је у току је да запослени брину о свом послу.

У току су и промене у начину рада Националне службе запошљавања – реформисање кроз разне форме - од виртуелних предузећа и Сајма до увођења саветника и склапања индивидуалних уговора са људима који траже посао. Затим, ту је питање мањка и вишка кадрова. Потребно је боље повезивање образовања са потребама привреде. Ускоро ће бити усвојена Национална Стратегија запошљавања до 2010. и ако успемо да до тада остваримо активну незапосленост, људи којима суштински треба посао, по стопи 10,50% - то би била озбиљна квалификација за улазак у ЕУ.

тему социјалне политике зависи како од Министарства рада и осталих релевантних министарстава и системских решења која се у оквиру њих доносе, тако и од самих општина и људи који у њима раде.

- ПРИМЕР ЗЕМУНА ЈЕ ВЕОМА РЕЧИТ – ПОСТОЈЕ УДАЉЕНА НАСЕЉА КОЈА ИМАЈУ ВИШЕ СТАНОВНИКА НЕГО МНОГЕ ОПШТИНЕ У СРБИЈИ, А У ЊИМА НЕМА НИКАКВЕ ОРГАНИЗОВАНЕ СЛУЖБЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ПА ЖИТЕЉИ МОРАЈУ ДА ПУТУЈУ ДЕСЕТИНАМА КИЛОМЕТРА ДО ЦЕНТРА У ЗЕМУНУ ДА БИ ОСТВАРИЛИ ЕЛЕМЕНТАРНА ПРАВА. ОПШТИНА ЗЕМУН ИМА СТАНОВНИКА КОЛИКО И НОВИ САД, А НЕМА НИКАКВИХ НАДЛЕЖНОСТИ У ОВОЈ ОБЛАСТИ.

Када је у питању општина Земун и одељење градског центра за социјални рад у Земуну, и на њу је, као и на остале општине примењен исти норматив у погледу броја стручних радника који се финансирају из буџета Републике. Међутим, за територију града Београда, по одлуци Градске скупштине, основан је један центар за социјални рад са одељењима у свим општинама. Зато би било најбоље обратити се Скупштини града, ако постоје потребе за другачијом организацијом.

- ЗЕМУНСКИ ОПШТИНСКИ КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, КОЈИ ЈЕ КАО САВЕТОДАВНО ТЕЛО ФОРМИРАН 2003. ГОДИНЕ, ПОСЛЕ УСПЕШНЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ 14 ПРОЈЕКТА СРЕДСТВИМА МЕЂУНАРОДНЕ ДОНАЦИЈЕ, РАДИ НА ИЗРАДИ ЛОКАЛНОГ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА У ОВОЈ ОБЛАСТИ ЗА НАРЕДНИХ ПЕТ ГОДИНА. КАКО ОЦЕЊУЈЕТЕ ОВАКВЕ ИНИЦИЈАТИВЕ?

Овакве иницијативе управо су оно што бисмо сви ми у оквиру Министарства рада, запошљавања и социјалне политике желели да промовишемо у локалним заједницама. Пројекат реформе социјалне политике у четири пилот општине у потпуности је у складу са циљем Министарства да се локалне заједнице оспособе да успешно одређују и процењују своје потребе у оквиру социјалне заштите, да дефинишу приоритете и да заједничким снагама и координисаним активностима са осталим релевантним учесницима (из области здравства, образовања, социјалне заштите, локалне самоуправе, правосуђа, полиције, итд.), кроз рад локалних Одбора за социјалну политику развију локалне Стратешке планове. Овакво тело је најкомпетентније и најпозваније да сагледа и анализира почетно стање на локалу, креира општинску Стратегију и Акционе планове, одабере пројекте усмерене на приоритетне потребе на локалу.

Д.С.

ТЕМА: БОРЦИ И ВОЈНИ ИНВАЛИДИ

Помоћ војним инвалидима највеће социјално давање

Рационализацијом до праведније расподеле

У осиромашеном друштву у транзицији, заустављене производње, незапослености и свих других недаћа, бар у финансијском смислу, борачко инвалидска заштита представља један од највећих социјалних терета. Земље у транзицији попут Бугарске, Румуније, Мађарске, Република бившег СССР, нису прошле кроз рат у периоду распада претходног система и нису имале ову врсту продуженог деловања ратних дејстава и њихових последица.

Још нису биле залечене ране из другог светског рата после којег су свише од четири деценије ове видове заштите примали бројни ратни инвалиди, носиоци споменице 1941. и породице палих бораца, а у рату 1991-1995. и током НАТО бомбардовања 1999. године отворене су нове ране. Иако се Војска Југославије званично повукла са ратишта у Хрватској и Босни и Херцеговини 19. маја 1992. велики број рањених бораца војске Републике Српске и Српске Крајине доспели су на буџет Републике Србије било после збрињавања у болницама у Србији, било стицањем права избеглица.

Само у Земуну има око 2.170 домаћинстава у којима се по два основа додељује преко 3.300 примања у годишњем износу од преко 262 милиона динара. Иако је 167,69 милиона одобрено по Савезном закону а 92 милиона по Републичком закону, сва средства се исплаћују са буџета Републике Србије, а 2,97 милиона из буџета Града Београда.

Ратни и мирнодопски војни инвалиди, породице палих бораца, и примаоци породичних припадности уживају по Савезном закону из јула 1998. године права на личну инвалиднину, додаток за негу и помоћ, ортопедски додаток, бесплатну здравствену заштиту, ортопедска помагала, накнаду за време незапослености, бањско и климатско лечење, бесплатну и повлашћену возжњу, дневнице за пут (одлазак на гроб палог борца), као и право на путнички аутомобил за 100% инвалиде I групе. Примања су уређена Законом и она у максималном износу, кад постоји и ортопедски додаток и туђа нега, износи за инвалиде II групе око 41.000 динара, а за инвалиде I групе и преко 80.000 динара.

У питању су заиста тешке ситуације за људе који су остали без руку, ногу, без вида, који су онеспособљени за активан живот и самостално привређивање. Да не говоримо о породицама, женама и деци који су остали без синова, супруга или родитеља. Губици такве врсте се не могу надокнадити па држава за чије интересе су ти људи дали своје животе или здравље има према њима трајну обавезу, говори за Волонтер шеф Одсека за борачку и инвалидску заштиту у СО Земун Ђорђе Стефановић.

Ипак, поставља се питање да ли је у овој области све тако добро регулисано и да ли су толика издвајања, од преко 8 милијарди динара, за 61.000 корисника у Србији и 7.000 у Црној Гори реална у нашим условима.

У хаосу ратног и поратног периода примењивана су многа тренутна и изнуђена решења, што је можда и логично. Али, није разумно да се ни десет година по окончању рата не исправљају многе тада учињене грешке. Неке грешке више могуће исправити. На пример, У Југославији, односно СЦГ, још нису усвојени Закони којима је

регулисано преношење права из претходне државе у нову државу, што је у Хрватској и БиХ учињено већ 1996. године. По истеку свих рокова за пријављивање испоставило се да је велики број уживалаца права инвалида и првоборца који су избегли у Србију, пропустио да оствари то своје право тамо где га је и стекао, у Хрватској и у БиХ, па је дошао на терет буџета Србије. Тешко да ће ова врста наслеђа бивше СФРЈ ући у програме реститу-

Трговина мртвим душама

На основу Упутства Министарства за социјална питања од августа 2002. године, општински орган - Одсек за борачку и инвалидску заштиту је извршио проверу документације која се односила на потврде о погибљи односно рањавању корисника права бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и њихових породица.

У четири случаја је утврђено да су људи за чију погибљу су гарантовали својим потписима и печатима Војних пошта официри војске Републике Српске и Комитета за заштиту права и интереса расељених лица и РСК, умрли неколико година после рата од болести, а двојица су чак смртно страдала 1997. у једном сремском селу приликом крађе дрва. За све то време њихове супруге су примале породичну инвалиднину по палом борцу и остала примања, а укупан износ штете за савезни и републички буџет износи преко два милиона динара.

Нико не зна колико се још крије оваквих случајева. Наша сазнања говоре да је реч о организованој групи која је поседовала печате војних пошта. Колико ми је познато, истрага која је спроводило одељење полиције је стигла до неких најистакнутијих бивших функционера бивше Републике Српске Крајине и на томе се све завршило, каже Ђорђе Стефановић.

ције имовине бивше државе, а то је цена често и идеолошког става корисника инвалиднина да не прихватају исплате у кунама.

Годинама су многи борци инвалиди из Републике Српске, са Решењем које су добили на Палама, добијали инвалиднине из буџета Србије. Само у Земуну их је било 744, да би се тај број тек ове године свео на 46 - 30 Босанаца и 16 Земунаца који су на територији РС рањавани а примају исплате из буџета Србије.

Рационализације су свако могуће, тврди Ђорђе Стефановић. - Најмање што би могло да се уради јесте укидање исплата допунске заштите на основу уредби Владе Србије из 1992-94. године. Оне су уведене због тадашње инфлације и непостојања Закона. Када је Закон најзад 1998. године усвојен и утврђене основице, уредбе су остале на снази, што је по мени незаконито. Друга област о којој треба добро размислити је исплата надокнада за радно способне, а незапослене

НАТАША ПЕТРОВИЋ ЈЕ ТЕШКИ ИНВАЛИД. ЦИВИЛНА ЖРТВА РАТА 1999. ГОДИНЕ. СМЕШТЕНА ЈЕ У ДОМУ ИНВАЛИДА И ЊЕНА ИНВАЛИДНИНА ЈЕ ТАМАН ТОЛИКА ДА ПОКРИЈЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ ТРОШКОВЕ БОРАВКА И ЛЕКОВА. НЕКИ ДРУГИ, КОЈИ СУ У МАЊИНИ, КОРИСТЕ СВЕ ПРИВИЛЕГИЈЕ...

ивалиде. Многи инвалиди су радно способни и налазе се на евиденцији незапослених у Националној служби за запошљавање. На основу потврде из ове евиденције у Земуну је 55 инвалида I-IV групе по Савезном закону примало месечне надокнаде у висини просечне исплаћене зараде у Србији, која је у фебруару износила 14.263 динара, а 135 лакших инвалида V - X групе по уредби Владе Србије, је примало по 8.993 динара. Проблем настаје кад неко од њих добије посао па се испостави да му се не исплати да ради за мање паре од оних које добија за чекање на посао.

Мислим да је неопходно извршити ревизију у овој области, контролу евиденције и документације, јер, на жалост, приликом једне провере 2002. године смо открили у Земуну пет случајева фалсификоване документације на основу које су годинама исплаћиване надокнаде породицама „палих бораца“. Провера и ревизија би, на нивоу целе Србије, отворили значајне уштеде а средства би могла много корисније да се употребе за помоћ грађанима и цивилним инвалидима рада, којима је помоћ неопходна, поручује Ђорђе Стефановић. Д.С.

ЦИВИЛНЕ ЖРТВЕ РАТА, ИНВАЛИДИ РАДА, КАТЕГОРИСАНА ЛИЦА

Новине у запошљавању инвалидних лица

Помоћ и олакшице МОТИВ за послодавце

Због повећаног обима посла у раду са лицима са посебним потребама и жеље да се смањи социјална дистанца према овим категоријама, у Београду је током прошле године основан Одсек за рад и запошљавање инвалидних лица при Националној служби запошљавања (НСЗ), једини такав у Србији, који се бави искључиво запошљавањем инвалидних лица са уже територије Београда. За сада мали тим, састављен од седам стручних лица, опслужује око 6.300 незапослених инвалида подељених по категоријама - инвалиди рада 2. и 3. категорије, ратни војни инвалиди, цивилне жртве рата, мирнодопски војни инвалиди и категорисана лица са завршеним специјалним школама, укључујући и оне са категорисаном инвалидношћу по рођењу. Како је међу корисницима њихових услуга значајан број лица са оштећеним слухом, због лакше комуникације са њима, стручни сарадници ове службе су са успехом завршили основни курс гестовног говора у Градској организацији глувих Београда.

ОСИМ РАДА НА ТЕЛЕФОНСКОЈ ЦЕНТРАЛИ УЧЕНИЦИ ЗА СЛЕПЕ У ЗЕМУНУ СЕ ОСПОСОБЉАВАЈУ И ЗА ДРУГА ЗАНИ-МАЊА КОЈА СУ ПОТРЕБНА У НЕКИМ ПРОИЗВОДНИМ ПРОЦЕСИМА

Будући да евиденцију воде по занимањима, а не по општинама, не зна се тачан број лица са посебним потребама са општине Земун. С обзиром да се зна да је Земун општина са највећим бројем специјалних школа на својој територији верује се да број није мали.

Бројчано је највише инвалида рада (2.500), а за њима следи категорисана инвалидна омладина - око 1.530 незапослених. Они су већином оспособљени за професије – физиотерапеути, телефонисти, књиговесци, текстилни радници, лимари, бравари, гумари, алатничари..., али их има и са 7. степеном стручне спреме. Не мали број је (око 600) оних са завршеном неком од специјалних школа – «Петар Лековић», «Вељко Рамадановић», «Сава Јовановић Сирогојно». Међу њима преовлађују лица Ромске националности који су овом одсеку већином пријављени да би остварили неку од бенефиција – здравствено осигурање, социјалну помоћ...

У сарадњи са удружењима, организацијама и савезима за инвалидна лица, Одсек помаже њихово запошљавање, а да би се послодавци мотивисали, програми НСЗ су тако конципирани да пружају многе погодности. Послодавци добијају финансијска средства за опрему и адаптацију радних места намењених лицима са посебним потребама у зависности од врсте инвалидитета (одговарајућег физичког прилаза и мокрог чвора, тастатуре са Брајевим писмом...). Уколико послодавац прими приправника на неодређено време додељују му се субвенције у износу од 10.000 динара за сваког

запосленог са високом стручном спремом, током 12 месеци. Ако је приправник са вишом стручном спремом месечни износ је 8.500 динара, у трајању од 9 месеци, а за средњу стручну спрему месечно учешће НСЗ је 7.500 динара, у периоду од 6 месеци. Ова повољност важи и за остала лица пријављена НСЗ, али инвалидна имају предност. Такође, за инвалиде се издвајају доприноси у висини 80 одсто бруто зараде просека града, односно Републике. Новчана помоћ се додељује и приправницима – волонтерима за стажирање и износи 6.100 динара, а дужина финансирања зависи од стручне спреме. Уз помоћ ових олакшица прошле године је посао нашло око 110 инвалида приправника. Инвалидним лицима се даје предност и када се преко НСЗ организују информатичке обуке, обуке за књиговође, курсеве страних језика...

Недавно урађен Нацрт закона о запошљавању инвалидних лица предвиђа да се у државним институцијама могу запошљавати и инвалиди

осталих професија, а не само телефонисти како постојећи закон то регулише. Нови закон је проширен и на власнике приватних предузећа који ће, уколико дође до усвајања, морати да запошљавају и одређени проценат лица са посебним потребама. У супротном, послодавац има обавезу да у фондове, предвиђене за помоћ овим лицима, уплаћује извесну суму.

Нема тамо где највише треба

У богатим друштвима један саветодавац води евиденцију о 100 до 500 инвалидних лица, док код нас око 1500 до 2000 корисника води један саветодавац НСЗ. Слично је и са лицима са редовне евиденције.

Момира Влајин, шеф Одсека, поручује послодавцима да се за све информације о запошљавању инвалидних лица обратe Одсеку за рад у запошљавању инвалидних лица НСЗ на Гундулићевом венцу, канцеларије 2, 6 и 7, сваког радног дана. На истој адреси добиће информације и лица са посебним потребама која би да отпочу са неком самосталном делатношћу или траже запослење а на евиденцији су НСЗ. За све њих су утврђене олакшице.

С. АВРАМОВИЋ

Адреса ЈАВНЕ УСТАНОВЕ

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД ЗАПОШЉАВАЊЕ И СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ

Београд, Немањина 22-26
Телефони: 3616-253; 3617-498; 3618-780

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ФИЛИЈАЛА ЗЕМУН

Првوماјска 8
Телефон: : 614-460

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 2412-922
www.statserb.sr.gov.yu

СКУПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

Градски секретаријат
за социјалну и дечију заштиту
Београд, Тиршова 1
Телефон: 2688-655

ГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Београд, Руска 4; Телефон: 2650-329

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Београд, Руска 4
Телефон: 2650-258

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ОДЕЉЕЊЕ ЗЕМУН
Земун, Творничка 2
Телефони: 2193-979, 2193-999

ДОМ ЗДРАВЉА ЗЕМУН

ДИСПАНЗЕР ЗА МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ
СВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ
Земун, Топличка 8
Телефон: 616-288

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА АЛКОХОЛИЗАМ

Земун Лазара Саватића 3а
Телефон: 614-542

ШКОЛА ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ

„Вељко Рамадановић”
Земун Цара Душана 143
Телефони: 2198-611; 2616-948; 614-542

ШКОЛА ЗА ДЕЦУ ОШТЕЋЕНОГ СЛУХА И ГОВОРА

„Радивоје Поповић”
Земун, Призренска 37
Телефони: 2618-975; 2610-594

СПЕЦИЈАЛНА ОСНОВНА ШКОЛА

„Сава Јовановић Сирогојно”
Земун, Светосавска 22
Телефони: 617-355

ОСНОВНА ШКОЛА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ „Бранко Пешић”

Земун, С. Јовановића 4
Телефон: 316-7133

ПРЕДШКОЛСКА ДЕЧИЈА УСТАНОВА

„Др Сима Милошевић”
Земун, Радича Петровића 26
Телефон: 606-662, 605-257

ДОМ ЗА ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА

Земун, Аутопут 18
Телефон: 3193-242

Представљамо институције: ДИСПАНЗЕР ЗА МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ И САВЕОВА

Мишеви једу здравство

Диспанзер за ментално здравље, основан је 1981. године при Дому здравља Земун, а и данас је једина институција овог типа на левој обали Саве. Покрива популацију од око 600.000 становника и територију општина Земун, Сурчин и Нови Београд, као и суседних општина у сремском залећу. Рад Диспанзера се одвија у две организационе јединице - у Диспанзеру за децу и омладину (Топличка 8 у Близини Дома здравља у Шилеровој улици) и у Диспанзеру за одрасле (Лазара Саватића 3а - у насељу Марија Бурсаћ). У свом саставу има специјалистичке службе - Саветовалиште за децу и омладину, и Саветовалиште за алкохолизам са Клубом лечених алкохоличара, основаним 1984. године.

Диспанзер за одрасле чини мултиактивни тим - четири психијатра и четири психолога, два неуропсихијатра, по један дефектолог и логопед и седам медицинских сестара. За протекле 24 године овај тим је опслужио преко 60.000 корисника, не само са територије Земуна.

- Ми смо један од ретких, овако конципираних, диспанзера у чијем саставу су различити садржаји, али смо одвојени од медицине рада Дома здравља Земун. Искључиво се бавимо ванболничком психијатријском помоћи, дијагностиком, превентивом и терапеутским радом у рехабилитационом смислу, каже за „Волонтер“ др. Бранислав Лончар, специјалиста неуропсихијатар, начелник Диспанзера за ментално здравље.

Тешка ситуација у којој смо живели протеклих година и општеприсутна социјална проблематика утицале су на психу становништва условљавајући повећање броја корисника, док је број запослених у Диспанзеру остао исти. Лончар наводи да је у протеклој години у Диспанзеру за одрасле, који се од скора бави и неурологијом старих, нагло повећан број пацијената - незапослених лица изнад 50 година старости, који долазе по упуту лекара опште медицине, са психичким проблемима насталим услед тешке социјалне ситуације.

- Уколико се ради о социо-економским проблемима пацијената који се преливају на менталном плану, тешко можемо да говоримо о њиховом излечењу. Ми смо ту да их подржимо да се изборе за себе, мада то иде јако тешко нарочито код педесетогодишњака који су остали без посла. Да не би дошло до дубљих психолошко психијатријских проблема дајемо им подршку.

За лаике је готово невероватан податак да је 1993. године, у време хиперинфлације, број пацијената био далеко мањи. Лончар то објашњава чињеницом да се у то време већина становништва бавила елементарним биолошким одржањем - стајањем по редовима, па времена за „бављење собом“ и одласком код лекара није било. Како је стање акутне кризе почело да се смирује, тако је све оно што је било потиснуто испливало, са свим пратећим конфликтима, тако да је графит - „Ако смо још увек нормални, то је доказ да са Србима нешто није у реду“, сасвим на месту.

Како деменције старог становништва пре-

овлађују, Лончар оцењује да би идеја о волонтерској служби усмереној ка овој популацији помогла у ефикаснијем решавању проблема. Такође је, по његовим речима, веома важно и јачање партнерских односа у локалној заједници, као и информационо умрежавање. За сада Диспанзер нема рачунарску опрему која би ово подржала.

- И поред „дечијих болести“ Пројекта реформе социјалне политике, важно је да се са реформом најзад почело. Поред укључивања старих у пројекте, неопходна је и сарадња са већим бројем школа у Земуну, а не само са две ОШ - „Петар Кочић“ и „Бранко Радичевић“, у Батајници, као што је то сада сличај, закључује Лончар.

Саветовалиште за децу и омладину

Корисници ове специјалистичке службе су деца и омладина узраста од рођења до 27 године. Своју делатност базирају на превентивној социјалној психијатрији, епидемиолошком и социотерапијском праћењу поремећаја детињства и младости.

Са корисницима којих је било 663 у току прошле године, који долазе са упутом педијатра, лекара опште праксе или самостално, ако препознају проблем, раде у две смене два стручна тима сачињена од - по једног психијатра, неуропсихијатра, дефектолога, логопеда, социјалног радника, два психолога, и две медицинске сестре. Њихов рад у Саветовалишту је заснован на куративи, а по вртићима, основним и средњим школама Земуна практикује се превентивни рад - предавања на теме школског неуспеха, поремећаја понашања и пажње, болестима зависности, сексуално преносивим болестима... Предавања држе родитељима, психолошко педагошким службама, наставницима и ученицима.

Развојно саветовалиште Дома здравља Земун региструје сву децу са факторима биолошког ризика - порођајне и пост порођајне трауме, чији развој се прати до навршене треће године, после чега се упућују код психолога на тестирање да би се тај фактор скинуо или продужио. Због тога у саветовалишту за децу постоје две комисије - за категоризацију деце са хендикепом и за негу детета (боловање мајци до 5 година). Саветовалиште прихвата и некатегорисану

децу предшколског узраста, упућену од стране педијатара, која имају различите проблеме у развоју. Ова специјалистичка служба пружа сву терапију и третман и корисницима чији проблеми нису психијатријског порекла - поремећаји пажње, школски неуспех, агресивност... Управо са овим проблемима се и најчешће срећу код деце до 14 година, док су код омладине то различите врсте фобичних поремећаја и панике.

Истраживање из 1986. године којим је обухваћено 9.635 ученика од 1. до 4. разреда из 20 основних школа Земуна открило је школски

Двадесет година пропадамо

Психијатар саветовалишта Александра Франић сматра да би узрочнике различитих поремећаја код деце требало тражити и у околностима под којима смо живели у предходном периоду, али и сада:

- Ситуација некада и сада је скоро иста само је променила форму и још увек је померена у односу на оно што се сматра нормалом. Последњих двадесет година довели су до распада породице и друштва, пада система вредности, моралне

деградације, па не чуди што су деца таква. Тешко је очекивати да буду боља. Очекујемо да ће последице садашње ситуације кулминирати тек кроз десетак година. Тек тада ћемо ретро-шоком видети колико је ситуација драматична.

неуспех у 7,2 посто случајева.

- Због великог процента школског неуспеха и недовољног броја запослених у нашем саветовалишту, у односу на земуноску популацију, прихватили смо пројекат НВО „Дуга“ у који су укључене ОШ „Петар Кочић“ и „Бранко Радичевић“. На овом волонтерском пројекту раде студенти дефектологије, медицине и учитељског факултета, као и сами ученици завршних разреда поменутих земуноских школа. Њихов рад се организује два пута недељно, при чему волонтери представљају тампон зону која амортизује притисак на ученике на релацији родитељ-наставник. Они се друже кроз креативне радионице. Наш стручни тим такође пружа стручну помоћ - студентима држимо предавање о поремећају пажње и могућности за његово отклањање, објашњава Весна Сузовић, олигодефектолог Саветовалишта за децу и омладину.

ПРАВЉЕ И САВЕОВАЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ - ДОМА ЗДРАВЉА ЗЕМУН

Здравствене картоне

ДРАГАНА МИЋЕВИЋ ТОДОРОВИЋ, ВЕСНА СУЗОВИЋ АЛЕКСАНДРА ФРАНИЋ И ГЛАВНА СЕСТРА XXX-XXX У РАЗГОВОРУ СА НАШИМ САРАДНИКОМ

Она оцењује да би умрежавањем у обједињену базу података могле многе ствари да се ураде брже. Добио би се бољи контакт са сарадницима и релевантним институцијама у Земуну и Београду. У Земуну не постоји евиденција лица са посебним потребама. Подаци су хетерогени, тако здравство има једне, а Центар за социјални рад друге. Догађа се и да се подаци преплићу. Тек би централизована база података омогућила израду правих програма. Саветовалиште за децу и омладину тренутно од опреме има лични рачунар Александре Франић, психијатра Саветовалишта, и углавном неисправне писаће машине. Због тога се подаци у картотеци, коју су начели мишеви, „пешке“ сређују и тешко их је користити.

У Саветовалишту истичу да су они екипа која ради са пуно ентузијазма, пружајући квалитет приватне праксе у државној установи. Успешност, кажу, најмање зависи од њих а највише од корисника, док за млађе кориснике - од родитеља и школе. Колико су они спремни да сарађују толико су резултати терапије више или мање видљиви.

Корисници долазе из различитих породица из свих друштвених слојева, високо и ниско едукованих. Примећено је да родитељи старије деце немају позитиван став према томе што им деца овде долазе. Не одазивају се позиву на сарадњу сматрајући да је то хир њиховог детета, као и да им дете „није лудо“ да би долазило у Диспансер за ментално здравље.

Један део родитеља у почетку долази и са јако израженим осећајем стида и неуспешности, тешко прихватајући свој и проблем своје деце. Због тога нам се и не обраћају на време, већ тек када проблем дужи времена постоји, каже Драгана Мићић Тодоровић, психолог Саветовалишта, која у оквиру патронажне службе држи и предавања у Школици родитељства, заједно са још девет стручњака из Дома здравља.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ
ФОТОГРАФИЈЕ: ЗДЕНКО ШТРОМАР

Волонтерски центар

- Жеља нам је да Земун добије Волонтерски центар, не би ли се активности прошириле. Поента је у партнерском односу на релацији локална самоуправа - државне институције - НВО. Тако би смо могли успешније да решавамо проблеме локалне заједнице. Када у априлу престану донације Британске владе, тежиште финансирања се пребацује на локалну заједницу, и на град Београд, без обзира на политичку власт. Жеља свих нас је да се пројекти не заврше у априлу. Сматрам да би постављање менаџера на нивоу Земуне допринело ефикаснијем прибављању финансијских средстава за будуће активности, оценила је Весна Сузовић.

Саветовалиште за алкохолизам и Клуб лечених алкохоличара

Научити да се каже не

Данас се сви слажу да је алкохолизам, а не наркоманија, наша национална патологија, будући да ову другу чини „тек“ 4,1 посто школске популације. У последње време је алкохолизам тесно повезан са синтетичким дрогама - таблетоманијом, нарочито код млађе популације, али размере није могуће утврдити пошто истраживања нису рађена. Некада је у Београду кружила бројка о око 400.000 алкохоличара, али стручњаци сматрају да је цифра „многo виша него што се може замислити“. Оцењено је такође да на једног алкохоличара који се лечи долази још 10 који се не лече (Истраживања у САД говоре о 60 посто конзумената алкохолних пића у школама, од чега 25 посто постају трајни алкохоличари).

У Саветовалишту за алкохоличаре омогућава им се диспанзерско лечење, по методологији која се сматра једнако вредном као и болничко лечење. Постоје две групе корисника - млади из растурих породица и средовечни који су од својих породица натерани на лечење.

Корисници најчешће долазе под притиском породице или радне организације, али тек пошто проблеми које стварају постану неиздржљиви или тек када су здравствено толико угрожени да су и сами тога свесни.

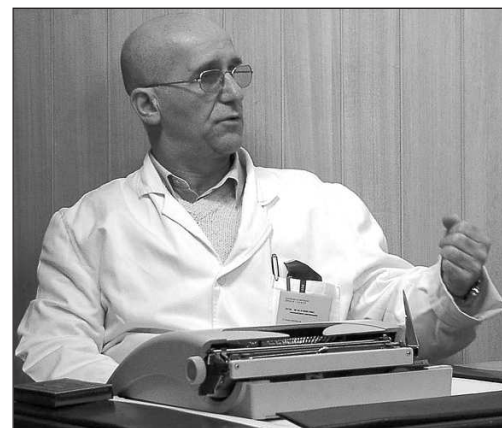
- Два су предуслова за доживотну апстиненцију - укључење у социо-терапијски клуб и продужење рехабилитационе фазе, уз узимање лекова. Једанпут дневно лек, једанпут недељно Клуб. То је основ за одржавање

доживотне апстиненције. Упражњавамо групну психотерапију којој присуствују и сарадници - чланови породица корисника. Лечење траје годину дана, када се постижу промене у односу према алкохолу, а у наредних годину дана кроз клубске активности одржава се рехабилитацијом постигнуто стање. Број повратника је везан за друштвени контекст - уколико се поново нађу у средини која их угрожава на исти начин, каже примаријус др. Саша Димић, неуропсихијатар.

Корисници долазе из свих средина, али је радничко-службеничка популација најприсутнија. Свакодневно се појави по неколико нових лица, а у Клубу их је тренутно око 30, већином мушкараца - женски алкохолизам је суптилнији и прикривенији. У Саветовалишту кажу да прихвате све који се јаве, свесни да су они који дођу тек „врх леденог брега“.

Значајне превентивне активности овог саветовалишта, у оквиру Диспанзера за одрасле, одвијале су се кроз сарадњу са радним организацијама све до 1999. године. Иако је последњих десетак година проблем алкохолизма нарастао, стагнацијом друштва у целини, превентивни рад је усмерен на Диспансер за децу и омладину.

- Превентивни рад са омладином је перспективан и користан само уз два услова - да се ради у континуитету и да они који то раде буду награђени. Превентива се пројектује десетак година унапред и за њу је неопходна подршка

заједнице. Нарочито је важан радионички рад са омладином, где они уче начине одбране и социјалне вештине - како рећи „не“, а све то кроз психо-драму, објашњава Димић.

Како је проблем друштвен, неопходно је због тога партнерство са свим субјектима у локалној заједници, наглашава Димић и додаје да се показало нетачним да посао завршава само институција која се професионално бави алкохолизмом.

- Будући да је болест социјално-психолошко-биолошка, сви фактори морају да учествују. Код старијих (око 50 година) морамо да се бавимо и последицама алкохолизма, а код млађих друштвеном подлогом и развојем личности.

Клуб лечених алкохоличара је у заједници са око тридесет сродних клубова из целе Србије. На традиционалној Скупштини која се сваке године одржава у Земуну, овог фебруара угошћено је 17 клубова из целе Републике.

Представљамо Невладине организације

Црвени крст се враћа у мирнодопско стање

Најстарија невладин организација у Земуну Низа које стоји традиција дуга 120 година и међународни углед, свакако је Црвени крст. Општинска организација Црвеног крста Земуна основана је 1886 године.

Од 1965. године налази се у свом објекту наменски сазиданом у Градском парку. Старији земунци памте ову невладину организацију по првим народним кухињама, а ресторан „Здрављак“, код земунске пијаце, некада су због тога звали звали су „Кухиња ЦК“.

Све до деведесетих година прошлог века активности општинске организације Црвеног крста Земуна су се односиле на здравствену едукацију грађана, добровољно давалаштво крви, организовање опоравка деце сиромашних родитеља у одмаралиштима ЦК у Боговађи, Баошићима и Сутомору, прикупљању школских књига за социјално угрожене ученике и прикупљању старе одеће за најсиромашније. Преко актива по основним и средњим школама, радним организацијама и основним организацијама ЦК по месним заједницама, реализоване су разноврсне хуманитарне и едукативне акције. Посао је, како кажу у ООЦК, био нешто мањег обима и лакши него данас, јер је сиромашних било далеко мање.

Најтежи период за ЦК настаје са почетком ратних сукоба на територији Југославије. Све до 2002. године Земун је имао преко 60.000 избеглих и интерно расељених лица. Кроз зграду ООЦК у том периоду је прошло по разним основама перко 50.000 корисника. Током пуних пет година ова земунска НВО имала је закупљен магацински простор површине 4.500 квадрата у којем је прикупљала и складиштила преко 60.000 тона хуманитарне помоћи

Посао лекара није само у болници

Примаријус др. Лазар Радуновић, већ четиригодине председник ООЦК Земуна, а у децембру прошле године изабран за члана републичког извршног одбора ЦК Србије:

Уколико лекар није хуманиста и ако свој рад не настави кроз активности од ширег хуманитарног значаја, онда је питање да ли је добар лекар. Није све у лечењу пацијената у ординацијама. Постоје проблеми са унесрећенима и ван ње - у локалној заједници. Због тога ћу остатак радног века посветити ангажујући се у НВО "Црвени крст", дајући свој допринос успешнијем решавању проблема и унапређењу квалитета живота заједнице којој припадам.

пристигле са разних страна света. Само 2001. године из ових магацина је подељено 7.500 тона различите робе. Ситуација је постала тешка и због распада земунске привреде када и домаће становништво почиње да се обраћа црвеном крсту за помоћ. То је условило промену активности ЦК са едукативних, на гашење пожара социјалне беде. Тек 2002. године број корисника се смањио на 20.000, а априла прошле године, повлачењем страних

донатора, број корисника хуманитарне помоћи се усталио на 5.000, што се у размерама Србије још увек сматра великом цифром.

У време највећег обима посла, почев од 1992. године, Општинска организација Црвеног крста је скинута са буџета Скупштине општине Земун и постала једна од ретких општинских организација у Србији која је скинута са буџета своје локалне самоуправе.

Ми смо имали ту срећу у несрећи, да је велику количину хуманитарне помоћи пратила логистичка подршка страних донатора. Они су обезбеђивали средства за рад магационера, за гориво, превоз, транспорт, плате запослених, плаћање магацинског простора... Све је то до половине 2004. године било намирено и ми се никоме нисмо обраћали за помоћ. Знали смо да су и Општина и град у тешкој ситуацији. Такође су и домаће фирме биле донатори неких наших акција, каже за „Волонтер“ Миломир Радовановић, секретар ООЦК Земуна.

ОО ЦК је поносан што је 1998. године успео да обезбеди два рачунара Дому инвалида на Бежанијској коси као и да штићенике дома обучи у раду са њима, укључујући и осмомесечне курсеве енглеског језика. Од 2002. до 2004. године одличне резултате је дао њихов програм психосоцијалне подршке - „Помоћ другачијима“ који је финансирао ЦК Шпаније. Пројекат је био намењен деци специјалних школа „Сава Јовановић Сирогојно“ и „Бранко Пешић“, а деца су се кроз креативне радионице обучавања у изради предмета примењене уметности. Касније су ове школе саме унапредиле овај програм купивши пећ за печење глине и сада самостално организују продајне изложбе.

Тренутно је ОО ЦК у вакууму - није на буџету Општине, а повлачењем страних донатора престала је и хуманитарна помоћ.

Ова година представља почетак враћања ЦК на традиционалне изворне програме из периода пре 1990. године, када је тежиште било на едукацији, али су нам за сваку акцију неопходна финансијска средства која немамо. Сами тражимо донаторе, али без стабилног извора средстава за рад немамо перспективу. Иако због великих финансијских тешкоћа четворо запослених није примило плату од децембра прошле године, ипак смо пребашили планове, истиче Радовановић.

Ни у најтежим временима није угашена традиционална акција „Један пакетик, много љубави“. Некада је ЦК куповао пакетиће сопственим средствима, а током минулих божићних празника теренска јединица ЦК прикупила је по основним и средњим школама око 700 квалитетних пакетића које су, уз пригодан новогодишњи програм, поделили најугроженијима и деци са посебним потребама.

Губитак због брашна

На жалост општински секретари Црвеног крста Београда су 2001. године били оптужени за „крађу“ брашна из хуманитарне помоћи које је коришћено у ђачким кухињама од 1996. године, када је донатор био немачки ЦК. Доказали смо да је око 9.000 деце основних школа на територији Земуна, од 1 до 4 разреда, свакодневно добијало храну, и да то брашно није било ни на који начин злоупотребљено, објашњава Миломир Радовановић. Али, Светски програм за храну је нашао озбиљну замерку, јер није био консултован да се то брашно употребљава за ђачке ужине, иако је организација ОО ЦК добила награде за организацију ђачких ужина. Сада смо морали да вратимо тај новац од употребљеног брашна, па је ОО ЦК Земуна скинуто са рачуна по том основу 1.214.000,00 динара током прошле и крајем претпрошле године. Због тога смо ову годину завршили са губитком, каже Радовановић.

Приредбу је осмислио војник који се у ООЦК налази на цивилном служењу војног рока, поред још 17 војних обвезника. Током прошле године послато је и 36 деце на седмодневни опоравак у Боговађу. Управо је актуелан програм „Весела болница“ који се реализује у дечијем одељењу земунске болнице. Пројекат финансира ЦК Барселоне, а у њему учествују едуковани омладинци који три пута недељно пригодним приредбама и пакетићима увесељавају болесну децу. Сада траже спонзоре за традиционалну акцију на Кеју - „Крв живот значи“.

Финансирање

Новим законом о ЦК који је пре месец дана ушао у владину процедуру предвиђено је да финансирање преузме локална самоуправа. Али, за сада су основни извори прихода од игара на срећу и добровољног давалаштва крви који се не исплаћују редовно. Министарство здравља је исплатило тек 84 посто средстава за остварене резултате у двалаштву у односу на 2003. годину. Примера ради у Словенији

ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРВЕНОГ КРСТА У ЗЕМУНУ

Спонзори

Најзначајније активности ООЦК током прошле године спонзорисали су:

„ГАЛЕНИКА“, „КИБИД“, „КОКА КОЛА“, ПЕКАРИ - „КАЛЕВСКИ“ И „ПЕТРОВИЋ“, „ЛИДО“, „АЕРОДРОМ БЕОГРАД“

добровољним прилозима грађана. Месечно се у њихову касу слије 7.000 динара из 12 пошта на територији Земунa. Касице ЦК налазе се и у тржним центрима у насељу Галеника, Првомајској улици, код хотела „Југославија“ и на Аеродрому Београд. Од појединих пројеката који се реализују посредништвом Међународног Црвеног крста оствари се приход од неколико стотина евра по пројекту. Средства остварују и по основу ефикасности Службе тражења. У време ратних дејстава дневно је стизало и по пет захтева за проналажење неког од чланова породице избеглих и интерно расељених лица, а током прошле године поднето је 17 захтева за ратну одштету лица која су у Другом светском рату била у логорима. Од тога је 12 решено.

Током ове године Међународни ЦК ће преко земунског ОО ЦК финансирати и пројекат дечијег вртића „Оаза“ настао у Пројекту реформе социјалне политике. Кориснички програм из овог пројекта је проширен и на осталу социјално угрожену децу, а не само ромску.

Изворе прихода ОО ЦК види и у активирању врхунске опреме за сито штампу добијене од Међународног ЦК у циљу самосталног привређивања. У томе ће им помоћи војник на цивилном служењу који је по струци графичар. Будући да је ОО ЦК регистрован и за допунске делатности, у земунском парку управо су инсталирани рижидери за продају сладоледа и безалкохолних пића. Такође, изворе прихода виде и у курсевима прве помоћи које би убудуће држали њихови активисти-лекари кандидатима за полагање возачких испита.

Радовановић очекује да ће ООЦК бити враћене активности на организовању Народне кухиње, коју су успешно водили током 14 година, док је није преузео „Лидо“. Тада су имали преко 2.600 корисника. Како једино у Београду Црвени крст не ради Народну кухињу, за разлику од других градова у Србији, он сматра да би ову активност поново требало вратити у њихову надлежност.

Чланство и партнерски односи

Тренутно ООЦК има 10.139 чланова који плаћају годишњу чланарину (30 дин. деца, 80 дин. одрасли). До пре три године када је чланарина износила 10 динара за одрасле, а 5 за ђаке,

Добровољни даваоци крви

Захваљујући партнерској сарадњи активиста Црвеног крста са Кабинетом за трансфузију крви КБЦ Земун у прошлој години остварен је највећи проценат давалаштва крви у историји Земунa. Од планираних 6.282 јединица крви, остварено је 6.998, што чини 111,31 посто укупних давања у односу на планирана. Поређења ради у 2003. години план је остварен са 84,70 одсто. Захваљујући постигнутим резултатима ООЦК се квалификовала за признање „Најхуманија средина“ које сваке године додељује национално друштво ЦК. У давалаштву крви највише су се истакли Земунска гимназија, Пољопривредни факултет, Виша школа МУП-а и месне организације у Добановцима и Бољевцима.

број чланова је био 32.000. У Земуну постоји и 23 основне организације ЦК по МЗ и око 300 активиста волонтера. Непостојање просторија МЗ у којима би се активисти састајали, приморава председнике одбора да састанке одржавају у својим кућама.

По речима Радовановића одличне партнерске односе остварују са Центром за социјални рад и Повереништвом за избеглице.

- Са СО Земун покушавамо да остваримо партнерски однос и у том смислу недавни разговори са општинским руководством били су охрабрујући.

У овој години очекује их и промена статута Друштва ЦК СЦГ, као и статута ЦК Србије, Београда и општинских организација. Уз то ће бити формирана 17. општинска организација ЦК у новооснованој општини Сурчин. После ових избора, у ООЦК Земунa биће упуслено пет радника.

- На предстојећим изборима за Општински одбор Црвеног крста морамо да се изборимо да у основним организацијама буде више млађег кадра, закључује Радовановић.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

Омладинска теренска јединица

Млади волонтери Црвеног крста се сваког уторка увече састају у својим просторијама, у кући општинске организације, у Градском парку. Било би нас још више кад бисмо имали већу подршку друштва и кад бисмо се удружили са другим младим људима који имају свест о потреби пружања разних видова помоћи другима, каже председник ОТЈ Иван Вукајлов.

Пун календар

Неке од традиционалних акција ЦК:

28. март, Светски дан борбе против туберкулозе; 7. април, Светски дан здравља; 10. април, Наградни ликовни и литерарни темати за ученике основних школа: „Крв живот значи“; Шта знаш о Црвеном крсту; 8-15. маја, недеља ЦК - поводом 15. маја Међународног дана ЦК; 11. мај, Дан добровољних давалаца крви; Пакет за новорођену бебу (поводом недеље ЦК, за сву новорођену децу у породилишту земунске болнице се обезбеђују пакетићи); опоравак најугроженије деце у одмаралиштима ЦК; најуређеније школско двориште; летње школе подмлатка; летњи кампови; Трка за срећније детињство; 17. октобар, Светски дан борбе против глади; Прва помоћ; Акција добровољног давалаштва крви...

држава по даваоцу исплаћује 11 евра, а у Хрватској 8 евра. С тим што у Хрватској локална самоуправа наменски издваја средства за програме општинских организација ЦК, које делују на њиховој територији, као и за плате запослених, по истом критеријуму као и у органима самоуправе.

Како је прошле године републички одбор ЦК Србије закључио уговор о постављању касица ЦК у свим већим поштама Србије, ОО ЦК је у прилици да се финансира и из ових извора –

СВИ НАШИ ПРОЈЕКТИ

ВОЛОНТЕРИ - ДОБРОВОЉНИ РАД МЛАДИХ НА ПРУЖАЊУ ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ОБРАЗОВНИМ ПРОБЛЕМИМА

Носилац пројекта: НВО „ДУГА“
Партнери: Саветовалиште за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље Дома здравља у Земуну, Основна школа „Петар Кочић“ у Земуну и ОШ „Бранко Радичевић“ у Батајници
Руководилац пројекта:
проф. др Слободанка Гашић Павишић
Трајање: април 2004 - март 2005.
Контакт: Телефони: 21-51-129
E-mail: centarduga@ptt.yu

СВИ ЗАЈЕДНО - ИНТЕГРАЦИЈА СНАГА

Носилац пројекта: НВО „ВЕДРА“
Партнери: ОШ „С.Ј.Сирогојно“, Центар за социјални ред, Саветовалиште за брак и породицу
Руководилац: Данијела Вуковић
Трајање: април 2004 - окт 2004.
Адреса: Земун, Творничка 5
Телефони: 108-158; 064/313-0063
E-mail: vedra@eunet.yu

ДЕЧИЈИ ВРТИЋ КАО ПОРОДИЧНА ОАЗА

Носилац пројекта:
НВО ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ РОМА
Партнер: Центар за социјални рад Земун
Руководилац пројекта: Менсур Халити
Трајање: април 2004 - јан 2005.
Адреса: Земун, М. Стојановића 10
Телефон: 316-5925
E-mail: mensurhaliti674@hotmail.com

МОСТ

Носилац пројекта:
МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ДОБАНОВЦИ,
Партнери: Центар за социјални рад Земун, Амбуланта Дома здравља, ОШ „С. Сремац“, Удружење пензионера Добановци
Руководилац пројекта: Драгица Миловановић
Трајање: април 2004 - новембар 2004.
Адреса: Добановци, М. Тита 2
Телефони: 8465-110
E-mail: mzdob@eunet.yu

РАД СА СТАРИМ ЛИЦИМА, ИЗБЕГЛИЦАМА И НЕЗАПОСЛЕНИМ

Носилац: НВО „ЛАСТАВИЦА“
Партнери: Центар за социјални рад Земун, ОШ „Вук Караџић“ из Сурчина и Национална служба запошљавања
Руководилац пројекта: Сања Милорадовић
Трајање: септ 2004 - март 2005.
Адреса: Сурчин, Обилићев венац 2
Телефони: 844-00-54
E-mail: lastavic@eunet.yu

РАЗУМЕВАЊЕ И ПОДРШКА ЈЕДНОРОДИТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА

Носилац пројекта:
НВО „САМОХРАНЕ МАЈКЕ“
Партнер: ОШ „Раде Кончар“ у Земуну
Руководилац пројекта: Душица Радишић
Трајање: септ. 2004 - март 2005.
Адреса: Земун, Цетињска 18
Телефони: 316-14-62
E-mail: sammajke@eunet.yu

ОТВОРЕНИ КЛУБ

Носилац пројекта:
САВЕЗ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЗЕМУНА
Партнери: ОО Самосталног синдиката
Руководилац пројекта: Радован Дудић
Трајање: септ. 2004 - јануар 2005.
Адреса: Земун, Главна 51
Телефон: 102-944 и 063/8652-023
E-mail: nezaposleni@yubc.net

НАШИ КОРИСНИЦИ

У школи „Вељко Рамадановић“

Завршићу информатику

Највероватније ћу завршити информатику на Факултету организационих наука или менаџмент на Факултету техничких наука, али сигурно се нећу бавити филозофијом и социологијом, јер ми је некако то досадно“. Ово су речи осамнаестогодишњег Дарка Милошевића, ученика школе за слепе и слабовиде „Вељко Рамадановић“. Дарко је рођен слеп, али му то није сметало да научи пет језика, оспособи се за рад на рачунару и научи да свира хармонику и бас гитару.

„У школи сам од 1993. године и док траје школска настава боравим у интернату у склопу школе. Иначе сам из Коцељеве, где живе моји родитељи и брат. Брат иде у средњу пољопривредну школу смер машински техничар, мама ради у фабрици обуће „Београд“, а тата при МУП - у“, каже Дарко.

Дарко каже да га родитељи нису размазили и да су се трудили да му омогуће да се осамостали.

„Ја сам могу да одем било где одавде, само је потребно да се договорим да ме неко, код кога идем, сачека на станици. После тога ништа није проблем. Волим да се шетам и немам проблема са кретањем“.

Дарко прича да се са рачунаром први пут срео у шестом разреду и да му је први професор био Дејан Николић.

„Он ми је помогао да добро упознам рад на рачунару, после су самном радили и други професори, а на рачунару сам радио уз помоћ бројних аудио програма. Један такав је „Блас 04“, који може да ради на пет језика, али ми један није био српски. Док није било аудио програма на српском, много сам користио и словеначки „Говорец“ и ето, данас, коначно имамо могућност да радимо и на српском језику у програму који се зове Unreader. Он је одличан, препознаје акценте у језику и ретко греша. Ја имам свој РС, четворку која је опремљена стандардном опремом и интеловим процесором, графичком картицом, инсталиран читач екрана и говорни софтвер за српски језик“, каже Дарко и објашњава да је код њих у школи сада он тај који обучава друге да користе аудио библиотеку и рачунаре.

„Помажем другим ученицима да се укључе да користе аудио библиотеку и рачунаре, и то волим. Није ми тешко, али не само што знам да користим рачунар, умем и да га склопим. Умем да га одржавам, мењам хард диск или звучну картицу. На крају ми треба како ја то у шали кажем „неко окат“ пошто, када се подиже систем немам звучни сигнал и треба ми помоћ“.

Дарко течно говори енглески, шпански, есперанто, словеначки и учи руски. Ако не прича о рачунарима, онда прича о музици. „Од музике волим RnB, мада могу да слушам све осим оно што форсирају на једној ТВ која је код нас популарна, ту музику не подносим. Волим и да јодлујем, свиђају ми се словеначке попевке, а волим и класику, посебно музику барока и ренесансе, најбоље се ипак осећам уз Смак, YU групу и Азру“.

„Најбољи друг ми се зове Александар, и са њим разговарам о свим темама које ме занимају и било који посао волим да радим заједно са њим. Пуно причамо о својим животним циљевима, а ја бих волео да достигнем врхунац у вези са рачунарством и информатиком и да се у том правцу тотално усавршим. Желим да завршим информатику, мислим да би то било оно што би ме скроз заокупило“, каже Дарко.

Отавара свој сат „Ракета“, прелази прстима преко њега и каже: „Време је за вечеру, ја бих сад морао да идем“.

У Србији данас према последњем попису има око 15.000 слепих лица, а само њих стотинак има прилику да користи рачунаре. Програми који су прилагођени за коришћење рачунара и слепих лица коштају од 200 до 300 евра. Дарко каже да би уз малу субвенцију државе, слепа лица могла да изађу у друштво преко рачунара и постану његов користан део у многим доменима.

Даркова школа је са Удружењем родитеља слепих и слабовидих лица партнер у пројекту Британске помоћи реформе социјалне политике Србије. Пројекат се састојао у формирању аудио-библиотеке за слепа лица захваљујући програму који је резултат дугогодишњег рада стручњака са Факултета техничких наука у Новом Саду .

НАТАША АНТИЋ

Равноправно до награда

Дарко је са својим друговима Александром Ђурићем и Ђорђеом Кузмановићем основао предузетничку групу, омладинско предузеће које су назвали „Агапринт“. Баве се припремом за штампу, штампом и корицењем књига које намеравају и да продају. Направили су књигу „Бајке“ Десанке Максимовић, а у плану су и бајке Трећи Царев Син Браће Грим.

На сајму омладинског предузетништва у Београду за свој пројекат добили су другу награду, и то курс енглеског језика у Оксфорд центру, а са истим пројектом су недавно у Бањалуци на међународном сајму добили награду као најбоље гостујуће предузеће, на овом сајму.

НАШИ КОРИСНИЦИ

У дневном боравку Дома инвалида

Љубав ефикаснија од фармације

Овде сам стара Душица, мислим да ми ни лекови не требају”, каже Душица Пешић, корисник дневног боравка Дома за инвалидна лица у Земуну. Дневни боравак за вандомска лица је омогућен током шест месеци трајања пројекта Реформе социјалне политике.

Душица болује од мултиплексклерозе (МПС) већ пет година, ако се рачуна време од успостављања дијагнозе болести.

„Све је то било некако - проћи ће, од стреса је... И лекари су ми то стално говорили.

Несвестице које су ми биле чудне су почеле 1994. године, али како је то била година када сам се развела, лекари су то приписивали, мом тренутном емотивном стању и тешкоћама у којима сам се нашла”, почиње Душица своју причу.

„Онда је дошла 1998. година, мој син Немања, иначе успешан спортиста, имао је велике здравствене проблеме и лекари су му чак најављивали да ће остати непокретан. И то ме је потресло и чинила сам све што је у мојој моћи да будем уз њега. На сву срећу све се добро завршило, али тада сам ја први пут осетила да ми трне лева нога, и имала сам осећај, као да сам уганула чланак”, каже она.

Од те године Душицу живот не штеди, почиње бомбардовање, има све веће проблеме са послом, умире јој отац, а онда 2001. године доктори јој успостављају дијагнозу - мултиплексклероза.

„Лечили су ме многи до 2001. године, а мени је било све горе и горе. Дијагнозе су биле тотално погрешне, неке да нису тужне биле би смешне, један од доктора ми је чак успоставио дијагнозу 'ванматерична трудноћа'. Тада сам већ радила у једној продавници 'здраве хране', то је тада било изузетно популарно, уће муштерија и каже ми шта жели, а ја паднем у несвест... Али то није била несвест у правом смислу те речи, ја сам била свесна свега, само нисам могла да се померим... Поново код доктора и онда дијагноза: или МПС или тумор мозга. Испоставило се да је прва болест у питању. Остала сам у болници месец дана, непокретна, везана за инфузију и уз стални надзор доктора”.

Душица каже да је повратак из болнице за њу био најтежи период, јер је имала потпуну „блокаду” у кретању. Према њеним речима све је било проблем, од најједноставнијих ствари, до храњења и одржавања личне хигијене.

„Нисам могла да се служим прибором за јело, јела сам рукама, слабо сам видела, једва сам се кретала. За све то време породица трпи, колико и ја, јер ја живим са њима. живим са мајком, сестром и сином који све то морају да гледају и трпе. Мислила сам да ми никад неће бити боље. А онда у болници упознам моје данашње пријатеље, људе из Удружења

оболелих од МПС, који ме несебично подрже и кажу да морам поново да будем активна, да се вратим у 'нормалан' живот.

Било ми је веома тешко, јер сам ја неко ко је скоро читав живот радио и зарађивао за себе. У току летње сезоне мој бивши муж, син и ја смо одлазили на Корчулу”. Корчула је, како Душица каже и данас у њеном најлепшем сећању, тамо је одлазила од 1980. за време летње сезоне и израђивала и продавала уникатне украсне предмете и накит.

„Имали смо екипу, пријатељи из Љубљане, Загреба и ми. Правили смо на лицу места накит од сребрне жице и полудрагог камења, они су ме научили. Имали смо и своје продајно место, а као туристичку атракцију снимале су нас и разне стране ТВ екипе. То је био живот као из снова. А хонорари - огромни. Наша екипа је била најскупља, а скоро да није било дана да нисмо све продали.

Све је то престао 1990. године, али док се нисам разболела увек сам се налазила и радила. И деси ми се МПС. Мислила сам да нећу успети”.

Главни преокрет према њеним речима се десио кад је добила најаву од пријатеља из Удружења оболелих од МПС у јуну 2003. да треба да се спреми за изложбу за 3. децембар.

„То су били покушаји који су ме доводили до очаја, ја хоћу једно, али не могу да урадим боље, па испадне нешто сасвим друго, без форме и лика. Радила сам непрестано и успела. Моји радови су се нашли на изложби, али и ја сам постала покретнија.

Од новембра 2004. Душица је свакодневни „гост”, у Дому за инвалиде.

- Боравак овде ми значи више него све терапије, лекови и бање. Невероватно је, али већ месец дана не користим лекове - уместо фармације на мене лековито делује дружење са људима и користан рад. Ја сам овде стара Душица и једва чекам да дођем. Дан почиње тако што дођу колима по мене, испоздрављамо се, пијемо кафе, доручкујемо и радимо заједно.

Помажем осталима, колико могу и учим их оно, што ја знам. А ја сам добила најмање педесетак правих, али правих, искрених пријатеља, који су увек уз мене. Ви не можете замислити колика је љубав овде и колико је позитивне енергије. Треба доћи и видети. Не само онај ко је особа са инвалидитетом него и остали, ми смо овде урадили много и учинићемо све да дневни боравак задржимо и одржимо у склопу Дома”, поручила је Душица у име свих корисника дневног боравка.

НАТАША АНТИЋ

СВИ НАШИ ПРОЈЕКТИ

ИНТЕГРАЦИЈА РОМСКЕ ДЕЦЕ У ШКОЛСКИ СИСТЕМ

Носилац пројекта: УДРУЖЕЊЕ „ХУМАНОСТ”
Партнери: ОШ „Бранко Пешић” и локална самоуправа
Руководилац пројекта: Жилберт Зубеница
Трајање: јун 2004 - март 2005.
Адреса: Драгана Ракића 41/16
Телефони: 063/846-1919
E-mail: humanost@yahoo.com

ЕУКАТИВНО УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА

Носилац пројекта: НВО „НАШ СВЕТ”
Партнери: СУП Београд; ОШ „Десанка Максимовић” и „Бошко Палковљевић Пинки”
Руководилац пројекта: Јелена Гашић
Трајање: септ 2004 - јун 2005.
Адреса: Земун, Карађорђева 11
Телефони: 316-0504
E-mail: ourworld@eunet.yu

АУДИО БИБЛИОТЕКА ЗА СЛЕПЕ И СЛОВОВИДЕ

Носилац пројекта: УДРУЖЕЊЕ РОДИТЕЉА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ЛИЦА
Партнери: Школа за ученике оштећеног вида” Вељко Рамадановић”; Факултет техничких наука (ФТН) Нови Сад
Руководилац пројекта: Радмила Лабан
Трајање: септ. 2004 - мај 2005.
Адреса: Цара Душана 143
Телефони: 2198-611; 2616-948
E-mail: veljkor@yubc.net

ИНТЕГРАЦИЈА РОМА У ЗЕМУНУ

Носилац пројекта: ЦЕНТАР ЗА АФИРМАЦИЈУ И ИНТЕГРАЦИЈУ РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ (ЦАИР)
Партнери: Дом здравља Земун, Центар за социјални рад Земун, Центар за права мањина.
Руководилац: Исмет Јашаревић
Адреса: Београд, Карађорђева 79
Трајање: нове. 2004 - април 2005.
Телефон: 644-206
E-mail: cairk_pen@yahoo.com

ПОМОЋ НЕЗАПОСЛЕНОГ ПРОФЕСОРСКОГ КАДРА ДЕЦИ ИЗ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ СЕОСКИХ ПОРОДИЦА

Носилац пројекта: НВО „МОСТ”
Партнери: Месна заједница Бољевци, ОШ „Бранко Радичевић”, Удружење пензионера из Бољеваца Центар за права мањина.
Руководилац: Борислав Станојковић
Адреса: Омладинских бригада 85
Трајање: окт. 2004 - април 2005.
Телефон: 2164-565
E-mail: svetista@net

ОТВАРАЊЕ ДНЕВНОГ БОРАВКА У ДОМУ ЗА ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА

Носилац пројекта: НВО УДРУЖЕЊЕ КОРИСНИКА
Партнери: Дом за одрасла инвалидна лица, Локална самоуправа, Мрежа НВО - Удружење за церебралну и дечију парализу, Удружење дистрофичара, Савез паралигичара и квадриплегичара, Удружење МС.
Трајање: нов. 2004 - април 2005.
Руководилац: Велимир Кнежевић
Адреса: Дом за инвалидна лица, Земун, Аутопут 18; Телефон: 3193-242

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА СТАРИХ ЛИЦА КРОЗ РАД МЛАДИХ ВОЛОНТЕРА

Носилац пројекта: НВО „КООРДИНАТА”
Партнери: ОШ „Лазар Саватић” и Центар за социјални рад
Трајање: окт. 2004 - април 2005.
Руководилац: Благоје Куљић
Контакт: Телефон: 063/7725-420
E-mail: bkuljic@eunet.yu

КАКО ТО ДРУГИ РАДЕ

Влада Норвешке финансира пројекат превенције дроге код младих у шест земунских школа

ЖИВИ ЖИВОТ, УЖИВАЈ У ЊЕМУ

Влада Краљевине Норвешке, преко Министарства здравља Републике Србије, финансира пројекат - „Превенција злоупотребе дроге код младих”, у две општине у Србији – у Земуну и Ваљево.

Пројекат се у Земуну реализује у три основне и три средње школе - ОШ „Светозар Милетић”, ОШ „Десанка Максимовић” и ОШ „Станко Марић”, у Угриновцима, као и у Земунској гимназији, Медицинској и Саобраћајној школи. Координатор пројекта је земунска невладин организација „Гинко” а у Ваљево је тај задатак поверен општинској организацији Црвеног крста.

Обавеза школа је била да у Пројекат, који је почео у децембру прошле године, укључи три заинтересоване групације - родитеље, наставнике и ученике. Родитељи и наставници, активни учесници Пројекта, као и 15 ученика средњих школа, већ су прошли едукативни програм превенције болести зависности, а свака школа је добила донацију од 10.000 евра за реализацију Пројекта, у трајању од годину дана. Иако су Норвежани условили да тежиште буде на наркотицима, програмом су обухваћене и друге две психоактивне супстанце – дуван и алкохол.

Поднаслов пројекта у Земунској гимназији, у којем учествује 1.345 ученика, је „Живи живот, уживај у њему”, а финансијска средства подржавају техничку опремљеност и програм едукације. Програм је почео да се реализује приказивањем 20-то минутног документарног филма „Ја имам срце” чији су актери зависници од дроге, након чега је уследила дискусија, а настављен је предавањима на тему последица узимања наркотики, са акцентом на АИДС. Већ од 20. априла уследиће низ предавања за родитеље ученика гимназије које ће одржати прим. др. Александар Рамах, др. Радмила Мићовић породични терапеут, и Ламбе Ђоролијески, стручњак за наркотику београдског СУП-а, који ће и практично показати како изгледају наркотичке супстанце. Образовне радионице на којима едуковани ученици преносе стечена знања вршњацима почеле су у првој недељи априла, а да би их било што више средства из буџета се троше штедљиво. Професори су се одрекли припадајућег хонорара, док ученици сами сnose трошкове превоза приликом организовања рекреативних активности ван Земуна.

- Родитељи већином не знају како дрога изгледа, а деца их лако преваре да је у кесицама рецимо оригано који носе код друга да би правили пицу. Имали смо такав случај, а родитељи су се ишчуђавали зашто им дете често прави пицу баш код истог друга и увек носи оригано. Нису препознали марихуану, објашњава Љубица Јеленковић, психолог гимназије и вођа тима професора за спровођење Пројекта у овој средњошколској установи.

У жељи да окупирају креативне снаге ученика, у оквиру школе је покренут већи број активности - филмска секција (едукативни

филмови везани за превенцију болести зависности), рекреативно научна секција (одлазак на излете), музичка, ликовна и драмска секција на тему превенције, а у изгледу је и издавање школских новина. Како би ученици креативно испунили своје слободно време, у плану је отварање интернет центра у библиотеци гимназије, уз помоћ донације фирме „Интернет

Очекивања по завршетку пројекта су смањење процента конзумента наркотика, спречавање „првог испробавања”, тако што ће поред елементарних информација ученици добити и простор у којем ће исказивати свој креативни потенцијал. Или, како рече једна ученица гимназије: „Сигурно нећеш бити наркоман ако никад не пробаш”. С. АВРАМОВИЋ

ЈЕДНА ОД РАДИОНИЦА: ПРИПРЕМЕ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ШКОЛСКИХ НОВИНА

Љубица Јеленковић

огледало”. Средствима Пројекта већ су купљена три рачунара, дигитална камера и фотоапарат, као и графоскоп, а биће обезбеђени и један синтисајзер, озвучење и завесе за сцену, штампачи и три компјутерска стола. Гимназија планира да, уколико пронађе још донатора, у свом подрумском простору отвори ђачки клуб, а да у унутрашњем дворишту објекта постави клупе. Будући да су ови простори у надлежности Скупштине града, очекује се добијање сагласности.

Да би што више средстава из буџета остало за различите активности ученика у оквиру Пројекта, ученици сами сnose трошкове превоза приликом организовања рекреативних активности ван Земуна, а професори су се одрекли припадајућег хонорара.

Мултимедијална настава уз помоћ Светске банке

Гимназији је у изгледу скорашња реализација пројекта мултимедијалне наставе, уз финансијску помоћ Светске банке. Објашњење појма мултимедијалне наставе на примеру изучавања „старог века” подразумева да се истог дана када се обрађује ова наставна јединица из историје, у наставу, са истом темом, укључе и професори музичког, ликовног и латинског језика. Пројекат је већ одобрило Министарство просвете и спорта и очекује се да се са применом крене током ове године.

KONKURS

Balkan Community Initiatives Fund

nici, koji nisu direktno погођени problemom, ali imaju ili mogu da imaju uticaja na rešenja.

Ciljevi BCIF programa malih donacija su:

Podržavanje spremnosti i sposobnosti ljudi da uoče i izdvoje probleme u svojim zajednicama i da osmisle način za njihovo rešavanje.

Podsticanje kreativnog i efikasnog načina rešavanja problema sa kojima se zajednice u SCG suočavaju.

Podsticanje prepoznavanja i iskorišćavanja lokalnih potencijala u izvođenju aktivnosti – znanja i veštine ljudi, spremnost da se uloži novac, roba, rad, vreme, ideje, dobra volja, iskoriste prirodne i socijalne karakteristike sredine.

Prijave se primaju tokom čitave godine.

Detaljnije informacije i prijavni formular možete naći na veb sajtu www.bcif.org Kada popunite prijavni formular, pošaljite elektronsku verziju na adresu: prijave@bcif.org

BCIF, Dobrica 29/1, 11000 Beograd,

Osnovni cilj programa malih donacija Balkanskog fonda za lokalne inicijative je da stimuliše aktiviranje ljudi u lokalnim zajednicama u Srbiji i Crnoj Gori (SCG) kroz dodeljivanje malih donacija do 3,000 evra lokalnim organizacijama i grupama. Donacije se dodeljuju za projekte koji pomažu da se građani aktivno uključe u rešavanje zajedničkih problema i da se iskoriste potencijali koji postoje u zajednici.

Aktivno učesće ljudi podrazumeva projekte koji će uključiti i podstaći širu zajednicu na:

- prepoznavanje problema
- učestvovanje u njegovom rešavanju.

Važno je da vaš projekat uključuje veći broj ljudi, a ne samo članove vaše organizacije i/ili direktne korisnike planiranih aktivnosti. To znači da bi pri planiranju i u izvođenju aktivnosti trebalo uključiti građane/ke, kao i predstavnike ustanova i organizacija u zajed-

КОНКУРСИ

ЕКСЧЕЈНЦ је програм увођење модела Европске уније у праксу локалне самоуправе у Србији

Шанса за јачање локалне самоуправе

Стална конференција градова и општина у сарадњи са Агенцијом за међународну сарадњу Асоцијације холандских општина (VNG International), осмислила је Програм Ексчејнц (Exchange), који има за циљ да приближи најбољу постојећу праксу у области локалне самоуправе земаља Европске Уније, захтевима и иницијативама српских градова и општина. Средства је обезбедила Европска агенција за реконструкцију, Конкурс за расподелу 3,3 милиона евра је отворен од 16. марта до 16. маја 2005. године, а одлука о томе који ће су пројекти одобрени биће донета до 1. јула 2005.

Ради детаљнијег представљања могућности које програм нуди и процедура за конкурсање, Ексчејнц тим организовао је до сада регионалне презентације за 114 општина у Суботици, Ужицу, Крагујевцу и Нишу. У уторак, 5. априла у Скупштини града Београда одржан је скуп за још 39 општина подручја Београда, Мачве, Срема, Тамнаве, Баната, Стига. На семинару је објашњена сврха Фонда, његови модалитети, процедуре и временски распоред.

WOUT SOER, ЂОРЂЕ СТАНЧИЋ, ГОРДАНА ЛАЗАРЕВИЋ И JAN EDWIN WAANDERS НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА НОВИНАРЕ

ОПШТИНА ЗЕМУН ЈЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНА ЗА ДОНАЦИЈУ ИЗ ПРОГРАМА EXCHANGE: КОНФЕРЕНЦИЈИ СУ ПРИСУСТВОВАЛИ ЖИВОТА ЈОЦИЋ СЕКРЕТАР СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ, ОЛИВЕРА ИВАНОВИЋ НАЧЕЛНИК УПРАВЕ И МИТРА СМОЛОВИЋ, КООРДИНАТОР ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ. СКУПУ СУ ПРИСУСТВОВАЛИ И ПРЕДСТАВНИЦИ ОПШТИНЕ СУРЧИН ДРАГИЦА МИЛОВАНОВИЋ И ЧЛАН ОПШТИНСКОГ ВЕЋА ИВАН МИТИЋ (ДЕСНО)

Представнике општина и новинаре су са овим пројектом упознали Ђорђе Станчић, генерални секретар Сталне конференције градова, Wout Soer, представник Европске агенције за реконструкцију, Jan Edwin Waanders саветник на програму, Ирина Славковић, менаџер програма EXCHANGE, а новинарима се обратила и Гордана Лазаревић, помоћник министра за економске везе са иностранством.

Кроз два круга позива за пројектне предлоге, јединице локалне самоуправе у Србији биће позване да конкуришу за финансирање пројеката уз сопствено учешће у висини од 10 одсто. Општински пројекти у вредности од 25.000 до 100.000 евра имаће за циљ унапређење сопствених капацитета, кроз упознавање са праксом у земљама ЕУ. Различите врсте обука и семинара, националне конференције и појединачне инвестиције мањег обима. Период трајања пројеката је од четири до десет месеци.

Програм предвиђа три основна модалитета активности за које се општине могу пријавити. Први је то што може да се поднесе захтев за

техничку помоћ, а градови и општине Србије ће одредити приоритетне области свог интересовања и захтевати специфичну помоћ од стране општинских експерата из једне од земаља Европске Уније.

Техничка помоћ може да укључи мисије обуке од стране једног или већег броја општинских експерата из земаља Европске Уније, серије саветодавних сусрета или једнократне посете.

Други је упознавање са праксом на терену, обиласци општина у Европској Унији, дакле општине могу у своје пројекте укључити и посете једној или већем броју општина у једној од земаља Европске Уније. Овакве студијске посете могу трајати недељу или више дана, а предлози за студијске посете могу бити поднети само уз захтев за техничку помоћ.

Трећа инвестициона компонента подразумева да општине могу закључити да поред техничке, приликом реализације пројектних активности постоји и потреба за инвестицијама мањег обима, као што су набавка хардвера или софтвера за пореско одељење и слично.

Локалне заједнице могу конкурисати са пројектима из следећих области

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА И ФИНАНСИЈЕ
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА
КОМУНАЛНЕ УСЛУГЕ И ОДРЖАВАЊЕ СТАМБЕНОГ ПРОСТОРА
ЖИВОТНО ОКРУЖЕЊЕ
УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ
ЕФИКАСНОСТ ПОТРОШЊЕ ЕНЕРГИЈЕ
ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА
ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
ИНФОРМИСАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ
ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ЗДРАВСТВО
ОПШТИНСКЕ СЛУЖБЕ
ПРАВА МАЊИНА
РЕШАВАЊЕ ПРАВНИХ ПРОБЛЕМА ГРАЂАНА
ЕТИКА И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Пројекти се подносе на посебном формулару који је, уз списак целокупне потребне документације, доступан на Интернет адреси www.exchange.org.yu или путем е-маила: exchange@skgo.org

Такве инвестиције, мањег обима, биће подржане само уколико су у јасној вези са захтевом за техничку помоћ.

Пројекти морају имати детаљан опис свих активности на енглеском језику, као и прецизан буџет изражен у еврима.

Свим општинама биће достављен и Ексчејнц приручник за писање предлога пројеката, који би у многоме требао да помогне онима који су заинтересовани за учешће у овом програму.
Н.А.

КРИЗНЕ ТАЧКЕ: Земунска насеља су велика као многе општине

Повећање броја становника у Земун пољу увећава социјалне проблеме

Према попису из 2002. године насеље Земун Поље има 12.900 становника. У делу насеља који се налази преко пруге према званичној статистици живи око 3.000 становника. Број Рома који живи у делу овог насеља преко пруге није тачно утврђен.

Смештено поред међународне пруге Београд-Загреб, између насеља Плави хоризонт и насеља Институт за сточарство, у непосредној близини Железничке станице Земун поље, налази се насеље у којем живе Роми. Први становници су се доселили још 1961 године. Земљу на којој живе су откупили од тадашњих власника. Имају једну званичну улицу која се зове Фенечка а куће у којима живе имају своје бројеве, а власници плаћају порез на имовину. Ипак, цело насеље нема урбанистички план, тако да су све зграде нелегалне. Околно земљиште је било напуштено, и пошто га нико није користио на њему су своје привремене зграде за становање правили људи који су се касније насељавали. У насељу живе Роми православци и муслимани, а у последњих неколико година је досељен већи број расељених Рома са Косова.

Асфалтни пут води до Железничке станице. Даље, до насеља се долази изрованим земљаним путем који је зими тешко проходан, а у кишним периодима је у барама и у блату. Деца из насеља не иду у школу због удаљености, а родитељи се посебно плаше за женску децу јер је забележено неколико случајева покушаја силовања.

Од преко 100 Ромских насеља у Београду легализовано је само једно (Орловско). Подручје у којем се налази Ромско насеље у Земун пољу Генералним урбанистичким планом је предвиђено за становање.

Велики број деце у овом насељу после рођења се не уписују у матичне књиге рођених. Чести су случајеви да се у први разред основне школе полази са 11 година, а да ученик нема лична документа па му је онемогућен даљи упис у средње школе.

Посебно је тежак положај женске деце која често никада не упишу школу и склапају малолетничке бракове.

У основну школу „Илија Бирчанин“ уписано је око 1.200 ученика и она је једна од највећих основних школа у Србији. Школи недостаје простор за десет учioniца, нема физкултурну салу.

У предшколску установу „Др Сима Милошевић“ је уписано око 500 деце. Постоји капацитет за још око 30 деце предшколског узраста. У одељенима су ретка ромска деца, углавном из кућа које су ближе обданишту. Школа и обданиште су од Ромског насеља удаљени 2.5 километра.

Здравствена заштита у ромском насељу не постоји. Вакцинација деце чији родитељи пристану на то, обавља се на улици, у прабини. Амбуланта у центру Земун поља је удаљена три километра.

И док су многа насеља у Србији која имају и мање становника, као Ириг, Баточина, на пример, општински центри са свом припадајућом администрацијом, Домом здравља, средњом школом, Домом културе, Центром за социјални рад, комуналним предузећем, и наравно, станицом милиције, Земун поље нема ништа од тога. Чак ни станицу полиције. На подручју ове Месне заједнице налази се неколико јаких привредних организација - поменимо само Институт за кукуруз и Земунску млеку, али ова локална средина од тога нема никаквих прихода. У току је интензивна стамбена изградња у Земун пољу, започеће изградња објеката за социјално становање, број становника ће се увећати за више стотина, па и хиљаду.

Било би логично да овај развој прати и неопходна комунална и социјална инфраструктура дела насеља преко пруге - аутобус до железничке станице, обданиште, Одељење Центра за социјални рад, и, полицијска станица, наравно.

1. ОБДАНИШТЕ И ОСНОВНА ШКОЛА

2. ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА

3. РОМСКО НАСЕЉЕ

Удаљеност насеља у коме живе Роми (3) од Школе и обданишта (1) је 2,5 км.

Од железничке станице (2) до насеља води земљани пут. Најближа аутобуска станица градског саобраћаја (704) удаљена је око 3 км

ГОЈКО ЈЕ ПЕНЗИОНИСАНИ РАДНИК ГРАДСКЕ ЧИСТОЋЕ И ЖИВИ ОВДЕ ОД 1962. ГОДИНЕ - ДОЋИТЕ ОВДЕ И РАЗГОВАРАЈТЕ СА НАМА О ПРОБЛЕМИМА КОЈЕ ИМАМО ДА ОД НАС ЧУЈЕТЕ ПРАВУ ИСТИНУ - ПОРУЧУЈЕ ГОДИНАМА И КАЖЕ КАКО И ПОРЕД НАЈГОРИХ УСЛОВА ЗА ЖИВОТ ИМАЈУ ДОБРЕ ОДНОСЕ СА СВИМ КОМШИЈАМА

ВОЛОНТЕР

БРОЈ 4/ МАРТ 2005.

БИЛТЕН КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА ЗА РЕФОРМУ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
www.projekatrsp.org

Издаје

Канцеларија пројекта
Земун, Косовска 9/III
Тел: 316-0674

е-маил: pro.ze@yubc.net
За издавача
Татјана Боројевић

Уредник издања
Драган Стојковић

Графичка продукција
МОСТ АРТ
Земун, Главна 10
Тел: 2193-348

е-маил: mostart@eunet.yu